СЕЛЯНКА УКРАЇНИ

Округова нарада жінорганізаторів Куп'янщини

№ 12

1925

Що є в журналі:

Що читати

Книжки про революцію 1905 р.

Цього року маємо 20-річний ювілей (роковини першої революції в Росії, що вибухла як раз зимою 1905 року. Наші видавництва ще з-літку почали потроху видавати книжки про цю революцію, як раз для сільського читача.

Маємо цілу низку (серію) книжок під назвою—**Селянська бібліотека. 1905 рік.** Це 10 невеличких книжок ціною від 6 до 10 коп., кожна з них розповідає про боротьбу робітників і селян в 1905 році. Ще 20 років тому працюючим удалося відвоювати значні права, в Петербурзі було утворено навіть Раду робітничих депутатів, якої боялися пани з поліцією та жандарями. Правда недовго ця Рада була—всього 50 день, а далі настали часи помсти панів над робітниками. Про це як раз і написано в книжці—**Перша Рада Робітничих депутатів**.

Значно докладніше про цю Раду розповідає **Л. Троцький** - учасник Ради в своїй книзі—**1905 рік** (стор. 273, ціна—1 к. 50 коп.). Це товста книжка, що повно охоплює працю заснування, працю Ради, утиски царського уряду, суд і розправу. Написано її просто, зрозуміло. Поруч з робітничим рухом в 1905 р. були повстання серед матросів—в Севастополі—з участю лейтенанта Шміта—(про це в книжці—**Червона Ескадра**—стр. 41), в балтійському морі—в кріпості Кронштадт (див. книж.—**Червоний Кранштадт**, стр. 28). Обидва повстання були невдалі, бо ще мало розуміли салдати за кого їм стояти.

В 1905 році сталася ще й друга знаменита подія—розстріл царем робітників 9 січня, коли вони пішли прохати у царя поради й захисту. Про цю подію читайте такі книжки: **Кириленко—Про попа Гапона**, ст. 12, **М. Горкого—9 січня**—ст. 47, **збірку—9 січня**—уложили М. Плевако і Шток (ст. 136).

Для більш грамотних читачів слід порадити серйозніші книжки, як прикладом: **Леніна—9 січня**—його доклад в день 12 річниці подій 9 січня для робітничої молоди в Швайцарії. **Мотузки—Ленін—провідник і організатор Жовтня**—до роковин 1905 року цікавий розділ про першу революцію. Цікаві спогади про революцію 1905 року на селі знаходимо в книжці **Н. Калюжного—В 1905 році на селі**—це ціла низка спогадів, як повставало селянство проти панів по селах Полтавщини.

Про ці ж селянські повстання можна прочитати і в другій книжці, що її написала **Мірза-Авак'янц—Селянські розрухи на Україні в 1905—1907 році.**

Цими днями мають вийти з друку спогади про революцію в 1905 році: **Шліхтера—Спогади з революції 1905 року, Дмитрової—Україна в 1905 році** (збірка ріжних статтів, спогадів, докладів, історичних справок про першу російську революцію).

Зі старих письменників найбільше знайдено про село в 1905 році у: **Ар. Тесленка (кн. - 3 книги життя), Вол. Винниченка** (ціла низка оповідань), **М. Коцюбинського**, й ин.

Так само багато цікавого матеріялу про 1905 рік можна вичитати по ріжних читанках, декламаторах, як скажемо: **Червоні Свята, До перемоги, Життя й слово, Наше життя, Рідні колоски, Веселка** й ин.

Мих. Биковець

До наших читачок

ШАНОВНІ ТОВАРИШКИ!

З 1-го січня 1926 року журнал „Селянка України" виходитиме двічі на місяць, а саме: 7-го та 20 числа кожного місяця. Коштуватиме журнал 25 коп. на місяць.

Нашим постійним читачкам, жіноорганізаторкам, делегаткам і всім письменним селянкам, треба буде подбати про підтримку журналу. Треба поширювати „Селянку України" серед селянських мас, заохочувати селянок до передплати журналу. Слід також подбати про те, щоб „Селянку України" передплачували всі, сельбуди, хати-читальні клуби на цукроварнях та в радгоспах, а також кожна делегатка повинна передплачувати свого журнала. Гроші на журнал треба посилати до першого числа того місяця, на який робиться передплату. Особливо треба поспішити з надсилкою грошей за січень, щоб не було затримки у висилці журналу. Краще передплачувати гуртом і на кілька місяців зразу.

Крім поширення журналу, треба всім читачкам писати до нього про жіночий рух та про життя селянок.

Товаришки! пам'ятайте, що тільки гуртом, спільними силами ми зможемо зробити наш журнал дешевим і цікавим!

РЕДАКЦІЯ

05 (47714X) „1925“]: 396.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

СЕЛЯНКА УКРАЇНИ

ЖУРНАЛ ЦЕНТРАЛЬНОГО ВІДДІЛУ РОБІТНИЦЬ І СЕЛЯНОК КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ (б) УКРАЇНИ.

РЕДАКЦІЯ Й КОНТОРА: ХАРКІВ, ПУШКИНСЬКА ВУЛ. Ч. 24.

Ч. 12 | ГРУДЕНЬ | 1925 р.

Майбутні з'їзди робітниць і селянок

З грудня до січня місяця по всій Україні будуть переводитись з'їзди робітниць і селянок. З'їзди будуть районово-сільські, округові та всеукраїнський. По великих містах України, що мають міські райони, передбачаються районово міські конференції робітниць і жінок робітників. На Україні такі з'їзди переводяться втрете.

Уперше вони відбулися в 20 році, коли ми тільки що перемогли буржуазію на фронтах і, перебуваючи в стані руйнації та розкладу, стали до мирного будівництва. Завданням цих з'їздів було розбуркати та втягнути жіночі маси до будування робітниче-селянської держави, з такою ж твердістю, з якою вони брали участь у горожанській війні. І ми знаємо, що це завдання з'їзди виконали.

Друга смуга з'їздів пройшла по Україні минулого, 1924 року. Торішні з'їзди переводили огляд жіночому робітниче-селянському активу, що викувався протягом чотирьох років будівництва. Торішні з'їзди надзвичайно сколихнули жіночі маси і показали партії і радянській владі на зріст свідомости й активности робітниць і селянок.

У нинішніх з'їздів нова, надзвичайно серйозна та відповідальна задача—підготовка жіночих мас до участи в основній кампанії Радреспубліки—перевиборах рад. Участь жінки в перевиборах рад минулого року мала значні успіхи. Не кажучи вже про те, що робітниці поголовно брали участь у виборах, ми мали масові виборчі зібрання жінок робітників і визначну участь селянок у виборах. За підсумок ми маємо—25% робітниць та жінок робочих у складі міськрад і 13% селянок у складі сільрад.

Але цього дуже й дуже замало. Коли взяти міста, то там жінки робітників, жінки службовців, кустарки, що мають право обирати до ради, своє право використали дуже й дуже в малій мірі. Крім того, ці маси переводили свої вибори надто неорганізовано, не скрізь були свідомі того, що тільки комуністична партія та радянська влада дали жінці рівні права та ведуть її до остаточного звільнення. З другого боку не скрізь було гарне відношення з боку чоловіків до обрання жінок у склад рад. Не скрізь, правду кажучи, виправдали себе на ділі жінки, обрані до складу рад.

На селі цих огріхів було в 100 раз більше. Там жінки-селянки, що користуються виборчим правом, ставлять не тільки половину всіх виборців, а більше половини. Але на виборчі зібрання їх приходило 10—15%, а що торкається виборів селянок за членів рад, то спостерігалась у 10 раз більша недбайливість чоловічої частини населення до обрання селянок до рад. І тільки наказ партії про те, щоб у радах було не менше 25% жінок, допоміг провадити селянок до сільрад.

Цього року умовини дуже міняються. Робітниця та селянка повинні знати й очевидячки знають, що у нас з кожним часом розширяється демократія, тоб-то, що маса настільки виросла, що сама намічає й обирає до всіх органів своїх представників, які зможуть в найлішший спосіб проводити роботу. Ця демократія може піти на допомогу жіночому робітничому рухові, але може повернутися до нього й спиною.

Коли робітнича демократія піде нам на користь? Тоді, коли робітниці та селянки будуть брати масову участь у всій громадсько-політичній роботі і зокрема в перевиборах рад і коли вони будуть активно працювати у виборчій кампанії, тоб-то виступатимуть на зібраннях, домагатимуться, щоб було виставлено жіночі кандидатури до сільрад, голосуватимуть за них, боронитимуть їх. Коли вони підготують проміж собою зі своїм жінвідділом ділові кандидатури до рад, будуть вимагати від них відчитів про їхню роботу. Коли ж жіночі робітничі й селянські маси всього цього не зроблять, то демократія повернеться до них спиною.

Ось для того, щоб сколихнути жіночі робітничі та селянські маси, підбадьорити їх, пояснити їм завдання в умовинах демократії, а також звернути увагу всіх наших організацій та чоловічої частини пролетаріяту й селянства на питання розкріпачення трудящих жінок,—партія скликає масовий з'їзд. За увагу й роботу партії в справі розкріпачення жіночих мас, робітниці та селянки повинні висловити свою цілковиту підтримку комуністичній партії на виборах. Вони повинні довіряти їй; переводячи боротьбу з тими елементами, що виявили б себе чи потайними чи одвертими ворогами її. Вся увага з'їздам робітниць і селянок, через з'їзди до перевиборів рад, через перевибори до масової участи робітниць і селянок у керуванні робітниче-селянською державою.

Марія Левкович

Селянка в перевиборах органів правління с.-г. кооперації

Незабаром повинні відбуватися перевибори органів правління кооперації. В звязку з цим і сільсько-господарська кооперація готується, щоб підвести підсумки своєї річної роботи.

Насамперед буде переведено широку відчитність товариств, союзів та центру с.-г. кооперації - Сільгосподаря. Під час відчитної кампанії керовничі органи с.-г. кооперації повинні будуть скласти відчити про свою роботу перед кооперованим населенням.

Услід за відчитною роботою буде переведено перевибори керовничих органів кооперації: правління, надзорчих рад та ревізійних комісій.

Відчитно-перевиборча кампанія розпочнеться в січні місяці і закінчиться аж у квітні. Як бачимо, часу для цього дається чимало. Це для того так робиться щоб найкраще перевести цю важливу кампанію. В січні буде переведено перевибори в с.-г. товариствах, у лютому та березні в союзах, а в квітні—в центрі.

У відчитно-перевиборчій кампанії повинні взяти участь не лише інструкторські апарати союзів, а й усі громадські, партійні та радянські організації. Крім цього кампанію треба переводити за безпосередньою участю всіх пайщиків. Треба дбати за те, щоб пайщики виявляли свою самодіяльність. Кооператив для пайщика повинен стати органом самодіяльности та самоврядування. Треба також дбати за те, щоб забезпечити масу пайщиків авторитетним керовничим органом.

Яку ж участь повинна взяти в цій кампанії селянка.

Найближчу участь вона повинна взяти. Досі селянок у с.-г. кооперації було мало: щось біля 6 жінок на сто чоловіка. Отже треба дбати, щоб кількість жінок по кооперативах збільшувалась. Під час відчитно-перевиборчої кампанії треба як найбільше жінок втягнути до кооперативів. Адже ж селянки-господарки цікавляться молочарством, птахівництвом то-що бо це ж безпосередньо їх торкається. Під час перевиборів селянки всі до одної повинні йти на збори, бо не досить бути пайщиком, треба стати діяльним пайщиком. На зборах треба брати активну участь в обговоренні відчитів керовничих органів: виявляти—чи добре кооператив працював, чи зле та, чи була від нього якась користь сільському господарству, чи не було ніякої. Бо не тільки чоловіки розуміються на сільському господарстві: часом буває, що жінка розбірається в якійсь справі далеко краще ніж чоловік. Разом із цим треба дбати, щоб на майбутній рік було складено такий план роботи кооперативу, від переведення в життя якого була б користь селу.

Далі—самі перевибори. Досі жінок на виборних посадах у с.-г. кооперації було дуже мало. Треба дбати щоб їх там було більше.

Кого ж і куди обирати? Більше жінок треба проводити до ревізійних комісій, але без того, щоб обирати туди лише сільську інтелігенцію. Свідома селянка маючи досвід у громадській роботі, може цілком справитись із ролею члена ревізійної комісії. А найбільше жінок, очевидячки, піде до надзорчих рад (так, як і торік було). Там буде їм під силу працювати, туди кандидати знайдуться. Трудніш справа стоїть із кандидатурами до правлінь кооперативів, оскільки ми не маємо перевіреного для цього кадру селянок. Звичайно, це не значить що від виборів жінок до органів правління слід утримуватись: коли є підходящі кандидатури серед жінок, треба їх обирати.

Крім цього, під час кампанії треба зосередити увагу на питаннях кооперативного виховання жінок-пайщиць та на втягненні їх до практичної роботи.

Кооперативні гуртки, ведення практиканток у кооперативи, виконання організаційної роботи в товариствах, скупка яєць, молока, городини—оце практична робота робітниць-кооператорок. Коли вони покажуть себе на цій роботі, тоді надалі маси будуть обирати їх до керовничих органів нарівні з чоловіками.

Сказане тут відноситься і до всіх с.-г. союзів. Ми ставимо за мету збільшити участь жінок у керовничій роботі союзів. Треба дбати за те, щоб туди пішли жінки не в порядку жіночої норми, а таки для дійсної практичної роботи.

Може й трудненько буде комусь із товаришок справлятися зі своєю роботою в кооперації, але треба справлятися. Треба нам працювати за-для того, щоб у нас була свідома жінка-пайщиця, щоб була жінка кооператорка.

Відчитно-перевиборча кампанія цього року ще більше наблизить селянку до рівноправної участи в будуванні господарчого життя нашої радянської держави.

Олена Ш—он

Жінка в кооперації

За голову Новоселицького споживчого товариства, на Черкащині, править з грудня 1924 року жінка—Олена Ліщина.

За час її праці пайщиків у товаристві збільшилося на 50%, кооперовано до 50% господарств. Обороти товариства з 500 крб. дійшли до 2.300, закуповується в кооперативних організаціях 85%, а до того часу, поки не головувала т. Ліщина, приватній ринок захоплював до 50% оборотів товариства.

Ці цифри свідчать про енергійну й цілком кооперативну роботу, яка пробиває стіну селянського консерватизму що до жінки та її хисту в громадській, а з'окрема—в кооперативній галузі нашого будівництва.

Олена Ліщина

Роля жінки в нашому кооперативному будівництві, як господарки селянського побуту, набирає досить значної ваги, і такі піонери-жінки, як Ліщина посідають визначне місце в лавах творців нового суспільства.

Ці вогники, що загоряються по Україні, освітлюють шлях до кращого майбутнього нашої селянки, перетворюючи в життя відоме гасло Леніна про куховарку, і тим наближають нас до соціялізму.

„Н. Г."

Нове родинне та подружнє законодавство

Друга сесія ВУЦВК'у, що відбулася в кінці жовтня, ухвалила як тимчасовий закон „Кодекс законів—про родину, подружжя, опіку та акти громадянського стану" й доручила Президії поставити цього Кодекса на широке обговорення трудящих. Дійсно, цей кодекс має величезне значіння для широких кол громадянства, оскільки він охоплює основи нашого побуту. Зокрема ж, він стосується інтересів нашого жіноцтва та дітей, тому в першу чергу треба жіноцтву відгукнутись на заклик нашої верховної влади.

Червоною ниткою проходить через все наше чинне, а також і через нове запропоноване законодавство та думка, що 1) жінка в родині мусить бути остаточно розкріпаченою, а 2) виховання дітей є основним і головним завданням держави, а не окремих громадян, громадяне ж притягаються до виконання своїх родинних обов'язків, як до громадських обов'язків, а не до особистої справи. В цій невеличкій статті ми зупинимося лише на основних питаннях законопроекту, та підкреслимо найбільш спірні, які треба обговорити на сторінках журналу.

Радянська влада ще в перші часи свого існування видала закон, по якому належність до тієї чи иншої родини (сім'ї) визначається не законом, не подружжям (церковного шлюбу), а дійсним походженням—покревністю. Народження від певних жінки та чоловіка визначає родинний стан кожної людини. Ця основна думка залишена в новому законі бо це головне досягнення трудящих у боротьбі і на побутовому фронті. В такім разі усовується всіляка ріжниця між „законними" та „незаконними дітьми", а є лише батьки та їхні діти, незалежно від того, чи одружені батько з матір'ю, чи ні, чи ходили вони записуватися до ЗАГС'у, чи живуть без запису.

Крім того, незалежно від подружнього стану батьків, права та обов'язки їх відносно дітей і навпаки встановлюються нашим законом так про утримання, як про виховання і всякі турботи про них.

Цим наш закон відріжняється і від дореволюційного царського законодавства і від законодавства инших буржуазних держав, в яких належність до родини і весь склад її визначається або „законним" громадянським подружжям або релігійним шлюбом.

За останні два роки наша практика стала припускати єдиний виняток, що до складу родини: за часи ще голоду у нас стало багато безпритульних дітей Держава не має досить засобів для забезпечення їх, тому виявилась необхідність притягати громадян до захисту та забезпечення дітей шляхом засиновлення їх. Ця практика тепер уведена і в наш новий закон. Засиновлювати недолітніх дітей має право лише той громадянин, що користується виборчими правами. В такім разі дитина цілком переходить до нової родини і всі права й обов'язки, що до кревної родини припиняються.

Хоч думка, що належність до родини визначається покревністю ясна й проста, але при переведенні в життя вона виявляється досить складною. Коли батько й мати визнають дитину за свою, тоді не виникає ніяких сумнівів і орган ЗАГС'у записує їх у відповідну книгу, а на руки видає випис. А от коли батько не хоче визнати себе за батька, тоді треба доказати, що такий-то чоловік є батько. В інтересах дітей і жіноцтва встановлюється полегшений порядок доказу батьківства. Так, жінці-матері надається право під час вагітности подати заяву до ЗАГС'у про те, що вона вагітна від такого-то чоловіка; окрім того під час народження дитини не пізніше місячного строку мати мусить подати заяву так про народження, як і про те, хто є батько, де він живе, якою працею займається і т. д. Після одержання такої заяви, коли немає одночасово й від батька повідомлення, відповідний орган ЗАГС'у мусить надіслати протягом не пізніше трьох день повідомлення тому чоловікові, що його названо в заяві за батька, щоб він у місячний строк дав відповідь, чи визнає він себе за батька, чи ні.

В разі коли чоловік не визнає себе за батька, то він повинен протягом того ж місяця подати позов у Нарсуд про те, що заява матери дитини неправильна. На суді обидві сторони дають докази правильности їх заяв; коли ж виявиться, що хто небудь подає з них брехливі відомості, то про такого справа передається до кримінального суду для притягнення до відповідальности.

Тут виникає перше спірне питання: чому чоловік мусить позивати до суду про неправильну заяву жінки—матери дитини? Чому не просто чоловік заявляв би в ЗАГС, що він не є батько, а вже в такім випадку сама жінка й позивала б такого чоловіка до суду. Зрозуміло, що більшість чоловіків висловиться за такий порядок, щоб жінки позивали до суду, бо неможливо доказувати, що ти не батько, а жінок таких, що захотять приписувати своїх дітей до заможніх чоловіків знайдеться чимало... Зауваження такі мають під собою підставу, але їх значно менше, ніж протилежних. Народжують дітей жінки; під час вагітности, а також після народження, турботи за дітьми тягарем лягають на жінку, та й фізичний стан жінки в той час буває такий, що треба комусь піклуватися за неї й дати матеріяльну та моральну допомогу. Окрім того, коли взяти всіх жінок загалом то таких, що охоче будуть тягатися по суду та позивати на дітей не дуже багато знайдеться; значна кількість залишиться без захисту й в тяжкому стані. Тому то наш закон так стаїний, як і новий покладає на чоловіків обов'язок у таких випадках подавати позов до Нарсуду, але це не звільняє жінок від їх обов'язків на вимогу суду давати докази правдивости їх заяв про батьківство і вони теж несуть кримінальну відповідальність за неправдиві зізнання.

Із встановленням батьківства виникає питання: а як же бути тоді, коли зазначений місячний строк після народження пройшов, або коли батько вмер раніш ніж дитина народилась? В таких випадках треба матері дитини звертатись до суду в загальному порядкові. Правда новий законопроект вводить таке правило, коли до народження помирає або безвістя пропадає чоловік дружина матери дитини, що з ним вона її зародила, то вона може подати заяву про батька до ЗАГС'у й останній лише на підставі цієї заяви записує його за батька. Справа виясненя хто такий батько важлива не лише тому, що треба встановити походження дитини, а ще й тому, що на батька покладаються обов'язки прийняти участь у видатках, що виникають при вагітности, пологах та народженні, з утриманням дитини, як рівно ж і утримання матери дитини під час вагітности та протягом одного року після народження. В тих же випадках, коли матір дитини не має майна та засобів до життя, а догляд за малою дитиною не дає можливости заробляти, то батько дитини мусить утримувати їх матір аж до 8-ми років. От більш із-за цього так звані батьки й ухиляються признавати себе за батьків. Буває й такий випадок, що де-які жінки бувають в близьких взаємовідносинах з де-кількома чоловіками в короткий час, тоді буває трудно визнати, хто такий батько.

Що тоді робити? Наша судова практика, а також і старий закон, встановили правило, що суд, не визначаючи хто із них батько, покладає обов'язок утримувати дитину та її матір на всіх чоловіків, що мали з матір'ю дитини зносини в період найближчий до народження. Раднарком, РСФРР, а також і окрема комісія сесії ВУЦВК у висловились проти такого правила, бо в таких випадках діти залишаються без батьків Коли при буржуазії було тяжке становище дітей „внебрачних" позаподружніх то тепер кажуть, майже ж таке становище „безбатьківців". Тому в новий наш законопроект і в російський внесено постанову про те, щоб суд обов'язково визначав одного з тих чоловіків за батька й покладав на нього всі обов'язки Це нове правило, як і старе треба теж обміркувати й висловитися з приводу нього.

(Продовження буде)

Юрко Мазуренко

На комуну йшли

Оповідання **О. Свекли**

Розпливався жах від однієї халупи до другої, як чорна хмара повисав і гнітив село.

— Ох, хрещені!.. Нам таке лихо буде!.. —вигукував дядько Кость і біг далі сіяти жах.

Той жах охоплював батьків і вигонив їх із халуп. До гурту збирались, говорили пошепки:

— У Кохановці комуна людей порізала, халупи спалила, дітей в огні засмажила...

Скаржились дядьки, а жінки голосили та хвартухами сльози втирали.

Голосили, так ніби дітей своїх на лаві бачили. Підбігали й инші до гурту.

— Там хліб на нивах попалили.

— Ой.. стогнали дядьки та на ниви поглядали.

Дядько Кость біг від однієї халупи до другої, з рушницею, людей вигонив.

— А-ну, всі сюди сходьтесь: комуна не буде з нами битись, адже їх так мало...—казав рішучо:—хто не захоче виходити,—халупи палить. Хай один загине, та не все село!..

Дядьки з вилами, з сокирами до майдану збіглися

Дзвони ревли, людей, як на пожежу скликали. Пан-отець Андрій молився, щоб комуну розбити. Розкуйовдженою головою ув діл кам'яний гатив, та згинав свою постать худу.

Дядьки з вилами, з сокирами до майдану збігались. З люттю прогрожували, та косами на сонці поблискували.

Розгулялася лють, як звір поміж люди.

Бігли з косами, битками вигонити инших, щоб нікого не зосталось, бо дітей та холупи свої боронили.

Семена хворого з хати виводили. Він за стінки держався і дядьків, як дітей умоляв:

— Люди; та майте розум! Та комуна землю у панів одбирала і вас наділяла!..

— Хрещені! Він не хоче з нами піти! Він хоче, щоб комуна дітей ваших у вогні засмажила!..—гукав дядько Кость.—Комуна людям ниви спалила!..

Семен тремтів, до людей казав:

— Люди добрі!.. Та чого б ваші ниви палили, адже вони вмирали, аби ви земельку мали.

— Паліть халупу, хай він нашим горем не радіє!..

— А може він правду каже?.. — хвилювалися дядьки.

Пан-отець розкуйовджений з жахом в очах біг серед натовпу, благав їх:

— Любі мої, там церкву спалили, діточок у вогні спалили!.. — Підносив догори руки і сльози на очах поблискували —Хай мої любі один загине, а не церква свята, не ваші халупи...

Рюмсав дитиною і трусилася худа постать від плачу, людську лють підпалювала.

Дядько Кость лютував і лють у людях роздував.

— Та чого ви, хрещені дивитесь? Паліть його халупу, хай не буде він розумнішим за всіх!..

— Підпалювали халупу та з піснями на майдан виходили.

Як виходили з села, погрозою лунала їхня пісня, а Кость до Дніпровського біг. Дніпровський острючами дзвенів Костеві казав:

— Ти людина надійна,—тебе командиром зроблю.

Задоволенням горіли у дядька Костя очі.

— А давно я хотів командиром зробитись,—гадав Кость.

II.

Горіла Семенова халупа, як свічка. Горіла та й кидала жаринки на всі боки. Жаринки підхоплював вітер, та ніс на инші халупи.

Голосили жінки, бо загорались халупи одна за одною. та не було чоловіків, щоб вогонь гасили.

Семен на пожежу дивився, гатив себе в груди, гукав:

— Хай згорить і ваша кривавиця, як моя згоріла!... Та я ще й малим мурував оці стіни, а ви зруйнували їх... Хай, хай же згорить і ваше!...

Сідав на землю безсилий, та дивився як теплий куток дотліває.

Лють згасала і він плакав. Схлипував, давився, як дитина.

III.

Поверталися дядьки соромом прибиті. Коси у свити ховали аби з них ніхто не сміявся.

— Сміялися з нас, дурнями взивали, — а я хіба пішов би колиб не вигонили?...

— Люди гарманують, а ми гарман покинули, та як злодії на розбій ходили...

— Я віз коло стіжка кинув, та біг, аби мені халупу не палили.

— Хрещені, хто це вигадав? — питали один одного. Шукали Костя — та не знаходили. — Втік сякий-такий!..—люто сварилися.

Лютували на Костя, на себе, — казали:

— Піддурив, щоб ми хліб кидали. Дощі підуть— для його-ж краще, адже він згарманував!...

Пригнічені до села наближались. З села їм назустріч жінки виходили. Голосили та об дорогу билися, кляли своїх господарів:—Бодай вам добра не було, як ви дітей стріхи теплої позбавили. Та вони у світи мають іти, хліба попід віконню жебрачити!...

Роздирали руками полотняні сорочки, у груди худі впивалися. Божевільна Уляна в пилу дороги билася, до людей гукала:

— Людоньки, поверніть мені мою халупу, адже я десять років гроші складала, щоб тільки свою стріху мати... Та у мене діти малі, вони у-зимку, як горобчики повмирають!...

Дядьки похмурі повз неї проходили. Увіходили в село, та жах обіймав їх. Збилися до купи та гризлися, як пси, один на одного нарікали. Семен на костилях до них прийшов, сварився на них.

— Казав я вам, люди, щоб ви розум мали. Та ви сами себе стріхи позбавили. А ви ж на ту халупу цілий свій вік збиралися, щоб в один день позбутись її.

Гладив руками схудалими груди хорі, питав: —А де ж ваші порадники? Чом ви до них не підете, щоб вам халупи та хліб повертали? Чому ви до пан-отця не підете, адже він так голосив, щоб ви церкву святу боронили?

Дядьки мовчали, бо не мали нічого сказати. Семен хитаючись відходив від них до пустого дворища. А дядьки били один одного, бо люті були, як пси.

Змішувались у купу та гукали аж гори голосили. Били своїх били чужих, дітей під ногами топтали.

Кров розум туманом застилала, то як звірі кидалися в розтіч і знову збігались.

Уночі розходились і дико реготали. Від болю, від розпуки, від сорому реготали.

Дядьки мовчали, бо не мали чого сказати

Божевільна Уляна в степу вила, вигукувала, голосила.

Діти за спідницю держалися та вовченятами вили. У село не верталось, за мамою йшли.

Пав. Усенко

Передкомунська

Скільки того дива
впало на прядива,—
Впало на прядива,
Стеле на луги;
Тут-би колективи
та пожали ниви,
Тут-би колективи
вбрали береги.

——

Та куди не глянеш:
впали чорноземи,
Та куди не кинеш:
обриси заграв.—
Гей, повисли-б арки
золоті, надземні,
Трактори-б полізли
цілину орать.

А то полем глянеш:
тільки сіно в'яне,
Тільки сіно в'яне,
та вітри гудуть.—
Та то-ж ми сюдою—
кулі олив'яні,
Та то-ж ми сюдою—
звоювали путь.

——

А на ріки кинеш:
береги обсохли,
Береги обсохли,
аж болить в-вічу;—
Гей, ударте наші
електричні сили!
Та ударте сили—
— світ е-краю, чуй!

Ще й прийди, машино—
заоремо межі,
Заоремо межі
і оновим край.
Хай сміється небо
і вогні закрешуть,
Хай сміється небо
зорями заграв.

——

Скільки-ж того дива
пада на прядива,
Пада на прядива,
стеле на луги!
Тут-би колективи
та пожали ниви,
Тут-би колективи
вбрали береги.

(Із збірника „КСМ")

Г. Галина

Мати й син

Іду я мамо... Сонна ти,
Забудь, забудь ридати,—
В останнє сина напути,
Пора на барикади.

* * *

Не можу я чекати, ні...
Там розбивають грати!
Брати мої—червоний гнів!
Уже ідуть, стріляють.

* * *

Але куди це, мамо, ти?
Прощаймось коло хати—
Чи ти зі мною? Рідна мати!—
На смерть! На барикади!

* * *

Минула ніч... Канає бій...
Остання канонада...
І положили рядом їх
Обох на барикади.

З російського переклав П. У—ко

Дівчина та Комсомол

Жовтнева революція, а потім уперта горожанська війна втягнули багато трудящих у боротьбу за перемогу Жовтня. Пролетаріят і бідняцьке селянство, ставало на бік Радянської влади; куркульня й инші ворожі до нас кола організувались у ріжні бандитські загони, або йшли до лав білогвардійщини. Така шалена боротьба за владу трудящих не проминула й жінки. Робітниці, а потім і передові селянки, що входили до комнезамів, почали брати активну участь у горожанській війні, перебуваючи у лавах Червоної армії та ведучи роботу у підпіллі.

Але незабаром червоні перемогли.

Багато жінок загинуло від ворожих розстрілів, частина зосталась активно працювати в ріжних державних органах Радянської влади. Жінка дедалі ширше втягується у громадську роботу і старі звичаї нерівности з чоловіками, гублять свою вартість перед новим оточенням тісного співробітництва за будування кращого життя.

Трохи инакше з молодчим поколінням — з дівчатами. Через свою темноту, несвідомість, дівчина жила весь час старими звичаями, стоючи осторонь від ріжних політичних і громадських подій, поки комсомол не переступив за межі міста—розпочав організацію осередків комсомолу на селі.

Дівчата з осередку ЛКСМУ при комуні бесарабців

Боротьба за дівчину

Кожна селянська дівчина знає, що замужем життя гіршає, а тому й турбується провести своє дівування яко мога веселіше. Після важкої щоденної роботи у господарстві її тягне до гурту, де можна поспівати, пожартувати. Починається одвідування досвіток, вечорниць, дубків, вуличних гулянок,—цього єдиного „веселого місця“, куди вона не соромлячись може ходити вкупі зі своїми подругами.

Поруч з цим ускладняється й робота комсомолу. Як вирвати дівчину з такого оточення?

Комсомольцям необхідно ходити на досвітки й поволі перетягати одиницями дівчат, на свій бік, або в протилежність улаштовувати свої „червоні вечорниці“ з співами й танцями.

Дівчина поволі починає розуміти завдання комсомолу; потроху втягується, спершу в ріжні драматичні, чи співочі гуртки, а згодом і до спілки. Але й тут невдачі.

Батьки залякані «комунією» забороняють відвідувати комсомол під загрозою «вигнати з дому». Необхідно вишукувати нові методи роботи, щоб поволі переконувати батьків доказом свого авторитету, своїх поведінок.

Наші хіби

Питання про товариські взаємовідносини та спільну роботу дівчат і хлопців ще й до цього часу набуває точного уяснення. Високомірне, иноді просто нетактовне поводження хлопців з дівчатами, неуміння пристосувати свою роботу і втягти їх до участи в роботі комсомолу, часто доводять до того, що осередки перетворюються зовсім у „холостяцькі“ організації.

Метод прикріплення окремих комсомольців для „обработки“ або „втягнення“ вже показав свої негативні наслідки. Такі факти доводили до того, що як прикріплений, так і його дівчина скоро замикались у свойому оточенні і переставали відвідувати комсомол. Також ще й досі є серед, комсомольців боязливість висувати дівчину на керуючу роботу в комсомолі, а також і в инших громадських організаціях.

За Ленінське виховання

Отже перед нами ще необмежене поле роботи. Необхідно уперто провадити боротьбу за Ленінське гасло: «кожна куховарка повинна навчитись керувати державою». А ми від себе кажемо, що: «кожна селянська дівчина повинна готувати себе до цього».

Зараз одночасно повстає питання за збільшення виховавчої роботи серед них.

Яким шляхом?

Досвід в цій галузі— через ріжні дівчачі гуртки, конференції, ціла низка яких пройшла недавно на Україні — вимагає яко мога ширше давати змогу у проявленні їхньої активности. Необхідно на осередках поставити питання про висунення активних дівчат на керуючу комсомольську, або громадську роботу, не тільки до колективів юних піонерів, а як куткових організаторів, до стінгазети, лікнепу, МОДР'у і т. и,

Підвищення активности дівчат — наше чергове завдання. Необхідно щоб дівчата иноді сами влаштовували свої збори; обмірковували цілу низку питань, що стосуються до їхнього життя й оточення. Можна використати для колективного читання журнал «Селянку України», частину статтів і найбільш характерні оповідання з «Молодого Більшовика».

Шкодить часом виховавчій роботі серед дівчат наша осередкова „жорстока політика“. Зробила дівчина якусь помилку, образила когось, чи сходила до церкви, або на досвітки, зараз-же на загальних зборах в присутності всієї молоди, ставлять питання про її виключення зі спілки, або виносять сувору догану. Батьківське оточення, серед якого їй приходиться перебувати, вимагає чутливого відношення до її нездорових ухилів з боку комсомолу, та окремих комсомольців.

Не менше серйозна робота також і пристосування нашої роботи до її потреб і вимог. Організація при сельбудах шкіл крою та шитва, на зимовий період найбільш потрібна для селянських дівчат. Така корисна гуртова робота, одривала б їх від недоцільних

вуличних гулянок і збільшувала б авторитетність комсомолу. Велику ролю відограє й організація ріжних гуртків, що найближче торкаються дівчачої роботи в галузях сільського господарства, скажем, як гурток по молочарству, городництву та инш.

Боротьба за збільшення врожаю, за культурного хлібороба на селі, повинна зачепити й дівчат. Недоцільно, коли дівчина, навантажена роботою по ріжних співочих, чи драматичних гуртках, зовсім відривається від роботи в батьківському господарстві, і, як кажуть, „заледачіє". Бувають же такі дівчата, що вступивши до комсомолу, по цілих днях сидять в осередках, домагаючись щоб їх надіслали кудись на роботу, неначеб-то через дуже «жорстоке поводження батьків». Коли ж ще сюди додати унаслідування городських звичаїв: пудритись, краситись і високомірно ставитись до позапартійних дівчат—то на успіх нашої роботи ледве чи можна розраховувати.

Як надалі боротись з такими ухилами?

Необхідно добре з'ясувати призначення та роботу Ленінського комсомолу на селі. Частіше (особливо на дівчачих зборах) обмірковувати питання про те, якими треба бути комсомольцям.

Спільним наступом

Багато де-чого дівчина через свою відсталість і незначний розвиток не може зрозуміти, а тим більш практично проробити. З боку комсомольців повинно бути не тільки товариське відношення, але й допомога. В де-яких осередках комсомольці иноді беруть «шефство» над своїми дівчатами та передплачують для них «Селянку України» чи якусь иншу газету. Таку роботу можна провести і з журналом «Молодий Більшовик». Наша допомога повинна бути повсякденна. Комсомольці підбирають відповідний матеріял до читання, пояснюють незрозумілі місця в книзі чи газеті.

Спільними силами до будови нового комуністичного суспільства!

Валківчанин

Ганна Недоберя

Т. Недоберя Ганна, сирота-наймичка, член комсомольського осередку села Грушівки на Криворіжжі. Погодившись з хазяїном, пішла на курси по підготовці сільробітників комсомолу. Не маючи коштів на переїзд, пройшла пішки 50 верстов. Не вважаючи на свою малописьменність, добре скінчила курси. Окрком послав її на активну осередкову роботу.

Про різдво й різдвяні свята

Кожного свята ми робимо те, чого не робимо в буденні дні, а коли поміркуємо над тим, що саме робимо й для чого робимо, то виходить, що все це нічого спільного зі святом не має.

Богородиця Майя з сином Буддою

Справді. Попи кажуть, що протягом різдвяних свят святкується Ісусове народження, яке сталося тому 1925 років, 25 грудня. А хіба „кутя", „вечеря", „меланка", „коза", колядки то-що мають що-небудь спільного з Ісусовим народженням?—Звичайно ні.

Отже словам попівським вірити не треба, а вірити науці, бо наука на слово ніколи не вірить і довела, що всяка віра, зокрема віра християнська є накопичення різних забобонів, які виникли за предковічних часів і з де-якими змінами дійшли й до нас.

З науки ми довідуємось, що все те, що робиться в нас під час різдвяних святок робилось задовго до Христа й робиться тепер серед тих навіть народів, що ми їх звемо дикунами, *) які не є християне, бо мають поганську віру, або зовсім ніякої віри не мають.

Те, що ми робимо в час релігійного свята називається побутом, а побут кожного народу відбиває собою те, з чого живе нарід. Прикладом ми, хлібороби, відбиваємо в нашому побуті хліборобство; народи ж, що живуть з мисливства чи скотарства, відбивають своє заняття.

Тому от в науці свята поділяються на хліборобські, мисливські, скотарські. Розглянемо свята хліборобські.

*) Дикуни—це люди, що досі перебувають у первісному ступні розвитку свого.

Предки наші слов'яне віру мали поганську. Вони шанували духів або душі померлих предків своїх родин, вірили що духи ці живуть невидимо серед них, втручаються в їхнє життя, впливають на господарство, гніваються чи з приязню ставляться до людей. Звідци виникла віра в домовиків, лісовиків і инше.

Разом із цим предки наші помічали що рішучим чинником, від якого залежить урожай—їхній добробут - є сонце, тому боготворили його, називали Даждь-богом.

Шануючи сонце, предки наші помічали, що в певні часи року воно буває на небі найвище, після чого починає спускатись до низу, до холоду, до зими; буває найнижче, й після починає підноситись уверх, цеб-то навертається до тепла, літа, коли все росте, достигає, коли легше жити.

От оце-о повертання сонця до тепла, до добра, слов'яне святкували, шануючи бога тепла, Даждь-бога.

Це свято дійшло аж до наших часів, лише попи пристосували до його свято народження свого бога Ісуса.

Ще за давніх часів виникла „кутя". Справа в тому, що за давньої давнини люди не вміли молоти зерна, а варили його; в свята та під час особливо урочистих випадків—змішували з медом і частували почесних гостей. Частину цієї їжи відносили до храму для богів (пожирали її там, звичайно, жерці, як от тепер попи коливо й мед, що в піст до церкви носять), а частину залишали в хаті на покуті для душ померлих предків (домовиків). Ще досі це тягнеться: коли хто в сім'ї помирає, то ставлять на покуті коливо (кутю) де воно

Індуська богородиця з сином—богом Кришною

аж дев'ять день стоїть «для душі». Далі, на покутя кладуть сніп жита (дідух), під новий рік (Мелавки) щедрують, бажаючи приплоду худоби, в день нового року ходять посипати зерном знайомих та їх хати з побажанням врожаю, весь час святок стіл під скатеркою встелено колосками, або сіном.

Як бачите, всюди хліб, збіжжя й вчинки, що їх торкаються. Отже, оці всі забобони тісно зв'язані з нашим заняттям—хліборобством.

Слід зупинитись ще на колядках. В стародавні часи в римлян перші дні нового року називалися «календами». В ці дні римляне веселились і славили бога сонця, а коли виникло християнство то ці дні попи пристосували собі на користь. Вони ходять по хатам «славить христа», та посилають гуртки христославів (колядників) аби колядували в хатах і збирали «на церкву». Колядки є попівська махинація, або спосіб витягнути з віруючих лишні копійки.

Римська богиня Юнона з сином—богом Марсом

Тепер перейдемо до самого народження Ісусового, до питання чи ж був коли справді чоловік, чи бог—Ісус Христос?

Віруюча людина, коли почує таке питання то руками замахає. „Як так не було Ісуса,—скаже вона,—коли про це в книгах писано, в евангелії?"

Але в тім то й справа, що писано то писано, але як, ким і коли писано?

Попи кажуть, що в евангеліях неправди нема, бо писані вони з натхнення божого цеб-то майже самим богом.

На хвилину повіримо, але перевіримо, бо той хто вірить на слово, як казав В. І Ленін, є безнадійтний дурень. Беремо евангеліє від Луки, який теж написав і „Діянія апостолів" і от що читаємо з самого початку: „Як уже багато почали складати оповідання про зовсім **невідомі між нами події** ті, що були самовидцями й служками слова, то розсудив і я **після дотепного розсліду** всього, все по-порядку описати тобі"...

От і повірте тепер евангеліям та діяніями, коли **апостол** Ісусів не то що учеником його, виходить, не був, а й чудес його не бачив. Це, очевидячки, був просто якийсь письменник «Лука» що записав народні перекази.

Не можна вірити щоб евангеліє від Івана теж писано було учеником чи апостолом Ісусовим, бо в церквах почалось воно вживатись аж за років 500-600 після Христа, а хоч попи й доказують, що воно писане за 120 років по Христі, то не можна вірить, щоб Іван прожив так довго, бо йому вийшло б за 150 років, коли він писав його.

Евангеліям від Марка й Матвія просто не можна вірити, бо вони ні в чому не сходяться одне з одним, а всім чотирьом евангеліям не можна вірити тому, що є багато инших евангелій, яких церква до вжитку не взяла.

Разом евангелій набереться до сотні і всі вони по різному розказують про Ісуса: в одних він просто «син божий» в других „учитель", в инших „отрок Ісус" але ніде не писано, що він бог, або лице святої трійці. Головне ж не пишуть про нього ті, що бачили Ісуса на власні очі, а всі евангелісти, або письменники попереджують, що записують те, що чули, як от Лука.

Ось кілька прикладів.

Евангеліст Марко й Матвій кажуть, що Ісуса хрестив Іван хреститель, а Лука стверджує, що в той час, як Ісус виступив проповідувати, Іван був у темниці.

Евангеліст Іван каже, що Ісус вигнав крамарів з храму, коли почав свою проповідь, а инші евангелісти—начеб то тоді, коли було вшестя Христове в Ієрусалім.

Особливо багато протиріччя в евангеліях про воскресення. Там просто такі нісенітниці що й дитина сміється, коли почитає.

Отже, евангеліям вірити не можна.

А раз так, то треба брати науку. Може вона що небудь скаже про Христа. А наука скаже правду, бо про ті події що робилися в часи, коли наче б то жив Ісус **вже є писані документи.** А з них ми довідуємося от що:

1. Цар Ірод дійсно був, але він помер за 15 років до народження Ісусового.

2. Перепис населення теж був, але ж не при цареві Іроді, а майже через 20 років після того, цеб-то коли Ісусові могло бути 6 років.

3. Первосвященників Анни й Кайафи, за життя яких наче б то жив Ісус і помер, ніколи не було. Є повний список усіх еврейських первосвященників, але навіть наймень таких немає.

Виходить Ісуса ніколи не було. Його просто вигадали так, як вигадали инші народи своїх богів.

Все таки можуть запитати: а звидки взялись усі балачки про Ісуса, що перетворились у віру майже п'ятої частини людности всього світу?

Наука відповідає, що підставою до цього стали віри давніх народів, як от персів, асирійців, египтян, індусів, греків, римлян, евреїв.

З вірувань цих народів ми довідуємось, що життя їхніх богів до дрібниць походить на Ісусове життя, тільки Ісус був вже останнім богом, що сходив на землю, боги инших народів були до нього за 600, 1000 й більше років. Всі боги, що були до Ісуса родились від духа святого, матері їхні були дівами, вони мали апостолів, їх спокусювали дияволи помирали (або їх побивали,) воскресали, а деякі точнісінько як Ісус сходили в пекло й визволяли звідти померлі душі.

Грецька богиня Деметра з сином богом Діонісом

У персів богом був Митра, Індії—Агні, египтян—Горус, греків—Аполон, Гермес, Зевс, Діоніс, індусів—Крішна й Будда, малоазійців—Адоніс та ще в греків були півбоги Персей і Адамант. Всіх богів ми не називаємо, їх є понад 500.

Слід ще зазначити, що наймення матерів цих богів (богородиць) теж подібні, а саме: мати Агні звалась Майя, Будди—Мапа, Адоніса—Міра, Зевса—Майя, Мойсея—Мерріє; оці жіночі імена в перекладі на нашу мову значать «Марія», або Маріям, як звалась Ісусова мати.

От такі-то склалися забобони, що ними туманять голову людям попи, висмоктуючи з них останні копійки.

Ми віримо, що прийде час коли всі працюючі відкинуть всякі забобони й викинуть геть усіх попів з їх вигадками.

Як. Ковальчук

Що діється в світі

Гарантійну угоду, що ми про неї згадували в попередньому числі, підписано вже остаточно в Лондоні. Таким чином вона має набрати законної сили, бо перед тим її було ухвалено вже по парламентах окремих країн. Англійська буржуазія радіє з цього приводу, їй мабуть уже ввижається, як ось то вона цілий світ поведе проти страшних більшовиків. Та як ми вже говорили, до порозуміння капіталістичним державам дійти не так то вже й легко через ту силу противенств, що є поміж ними. На грунті господарському виникають повсякчас нові противенства і що раз то дужче збільшують прірву між імперіялістичними хижаками. Отже, гарантійну угоду, хоч і підписану всіма державами, затверджену їхніми парламентами, підтримувану навіть зрадниками робітничої класи—соціялістами з другого Інтернаціоналу—треба вважати лише клаптем паперу. Ним не загатити прірви, хоч нехай би як там не хвалилися буржуазні міністри, що їм пощастило досягнути миру.

Німеччина „виграла“ для себе через цю угоду нову петлю, що зашморгнута була вже раз там же таки в Лондоні, приняттям плану Давса. Бажаючи війти в коло західноевропейських держав на правах рівноправности, Німеччина по суті речі позбавляє себе всякої самостійности своєї закордонної політики. Вона приневолена буде йти на палигачі потужного англо-американського капіталу.

Гарантійна угода, як і план Давса, означає для трудящих мас Німечини дальше погіршення їх стану, тяжчі податки, ще безсоромніший визиск. І цей небезпечний бік гарантійної угоди широкі маси робітництва та селянства вже починають розуміти. Останні вибори в Берліні до міської ради та в Прусії до місцевих органів самоврядування показали, що найбільшим успіхом серед виборів—робітників та селян—користується Компартія Німеччини. Трудящі маси висловлюють своє довір'я тій партії, що одна сміливо й послідовно боролася і проти плану Давса, і проти гарантійної угоди.

Французький уряд з тяжким серцем теж підписав угоду. І для Франції ця угода означає повне обмеження її самостійної політики. Франція, що лишалася досі найбільшою військовою силою в Европі, повинна буде під гнітом англо-американського капіталу згодитися на зменшення цієї сили. Американські часописі вже одверто заговорили про роззброєння, очевидячки, роззброєння в першу чергу найбільш потужної Франції. Щоб не було небезпеки для американського капіталу вміщеного в Европейській промисловості, Америка хоче роззброїти Европу.

А грошова скрута у Франції триває далі. Ми вже згадували минулого разу, що французький уряд пережив кризу. Тепер уже уряд новий складено, але не можна сподіватися його довговічного життя. Той шлях, що його вбачає новий уряд до поліпшення стану фінансів—це новий випуск паперових грошей. Вартість цього засобу добре відома. Він веде до ще більшого знецінення грошей, зменшує купівельну здатність їх, а що підвищення заробітної плати ніколи не встигає за знеціненням грошей, то в першу чергу терплять від нього ті, що заробляють гроші власною працею, тоб-то широкі трудящі маси.

Далеко гірше справа в Польщі. Злотий—це польські гроші—знецінюється що-далі то більше. Вже почалася спекуляція грішми. А фабрики здебільшого стоять, або працюють лише наполовину. Стан робітництва тяжкий без міри. В газетах уже почали з'являтися звістки про те, що по містах трапляються досить часті випадки голодної смерти. Виснажені безробіттям польські робітники пухнуть і мруть з голоду!..

А польська буржуазія, не хотячи піти найбільш правильним шляхом оздоровлення свого господарчого становища, встановленням нормальних економічних зв'язків з Радянським Союзом, все пробує добитися ласки в европейських капіталістів. Мало її турбує те, що та ласка боком вилізе, що вона дістається коштом повного підкорення вказівкам міцніших капіталістів. Уже тепер запродана чужинцям монополія на тютюн, сірники, сіль, іде торг про передачу залізниць в руки чужоземного капіталу.

Не дарма західно-европейська буржуазія, а передусім англійська, намагається встановити спокій у Европі. Зі Сходу суне для неї величезна небезпека—повстання колоніяльних рабів. Визиск мало культурних і мало розвинених промислово країн не є тепер такою легкою справою для світових імперіялістів, як це було колись. Імперіялістична війна, а надто революційні події, Жовтнева Революція, вказали пригнобленим народам шлях до визволення з ярма імперіялістів.

І ось тепер в Африці, в північній її частині—Мароко невеличкий нарід, званий рифами, веде завзяту героїчну боротьбу проти французької буржуазії. Цей нарід домагається повної незалежности, права на сомовизначення, і за ці домагання бореться зі зброєю в руках. Така сама боротьба провадиться і в передній частині Азії—в Сирії. Повстання арабських невеличких племен проти Франції шириться, охоплює все більшу територію і завдає багацько клопоту французькому урядові й без того вже сильно заклопотаного домашніми справами. Треба ще додати, що помимо боротьби, що її доводиться провадити буржуазії проти повстанців, ведеться також боротьба й поміж самою буржуазією окремих країн. Так, в Африці, де Франції так хочеться підкорити собі ціле Мароко, її інтереси натикаються на бажання Англії теж увірвати добрий клапоть з того ж таки Мароко, в північній його частині. Англія хоче забезпечити собі цілий морський шлях аж до Індії, найбагатчої своєї колонії, і тому узбережжя північної Африки для неї дуже потрібне. Так само і в Сирії. Англия хотіла б повикидати всіх із передньої частини Азії, щоб бути там повним хазяїном. Там же є багаті джерела нафти, що її пахощі так лискочуть ніздрі англійської великої буржуазії. І Англія потайки радіє з того, що повстанці в Сирії завдають поразок Франції.

Та найбільш важливі події відбуваються зараз у Хіні. Ця країна є надзвичайно великими природніми багатствами, з невичерпальними джерелами дешевої робочої сили вже давно стала ласим шматком для буржуазії. Шляхом визиску Хіни імперіялісти гадають поправити своє хазяйство. Америка, Японія, Англія, Франція та инші великі й малі хижаки заходилися коло Хіни. Вони виговорили собі окремі права шляхом нерівноправних договорів, вони вживали нечуваних ніде засобів визиску трудящих мас хінського народу. Аж нарешті ввірвався терпець трудящих хінських мас. Перш робітництво, а за ним більш свідоме селянство і краща частина інтелігенції розпочали боротьбу з імперіялістами. Ось уже півроку ведеться невпинна боротьба, а її розвій свідчить про те, що збудилася свідомість хінського народу. Імперіялісти намагаються для себе використати в цій боротьбі хінську буржуазію. Вони озброюють контрреволюційних генералів, розбурхують горожанську війну. Та й тут не везе імперіялістам. Останні відомості говорять за те, що контр-революційний генерал Чжан-Цзо-Лін, якого підтримували імперіялісти, попав зі своїм військом у велику скруту. Народні армії б'ють його зо всіх боків, і мабуть недалекий час, коли вони візьмуть оп ру Чжан-Цзо Ліна, місто Мукден. Впоравшися з домашньою контр-революцією, Хіні доведеться витримати ще тяжку боротьбу з наскоками зовні, але дотеперішні успіхи є доказом на те, що боротьба буде провадиться й надалі. В Хіні зараз немає уряду, бо старий, запідозрілий на симпатії імперіялістам, пішов у розтіч. Ріст свідомости мас і впливу партії Гоміндан, що в боротьбі виступає разом з компартією дають запоруку того, що визволення хінського народу стоїть на певному шляху.

Г. Бр.

Неписьменність скривдила

(Нарис)

Третя година дня. Новички червоноармійці, скінчивши навчання та пообідавши, сидять гуртками в просторій, світлій касарні, курять «казьонний» тютюнець і голосно точать балачки. А де-хто, примостившись на скринці біля «койки» строчить листа до родичів, або до «неї».

Один лише Юрко Андрієнко стоїть осторонь біля великого вікна, дивиться на вулицю та сумує.

Минуло вже два тижні, як Юрко з селянського хлопця перетворився в червоноармійця, як покинув він рідну оселю, старих батьків, родичів, знайомих та її, свою дівчину, що закоханий в неї вже другий рік. В його уяві повстає картина прощання:

— «Пиши, Юрку, як тобі там буде, чи зле, чи добре. Пиши, що робитимеш, як учитимешся, яких товаришів будеш мати... про все пиши»!..

До кого ж би звернутися?..

Юрко обіцяв. І не лише її, а й батькам родичам, знайомим... І ось уже два тижні минуло, а він цю обіцянку не виконав. Ні про себе звістки нікому не подав, ні сам ні від кого не одержав, бо ніхто не знає його адреси. Оце й гнітитьЮрка, та не дає йому спокою ні на хвилину. Ще зранку, коли голова його «учобою» зайнята, про це ніби забувається. Проте в часи відпочинку все гірш та гірш сумує він... Чому ж Юрко не пише? Причина сама звичайна, проста: він, бідолаха, неписьменний.

Змалку він не вчився. Скрутно вже дуже жити було; злидні ще з пелюшок далися в знаки. Та й на віщо вона була тоді, ота письменність? До чого її було вжити? А тепер, в часи революції усвідомив Юрко її потребу, переконався цілком, що без неї не можна обійтися... Усвідомив і переконався, а все ж на Лікнеп не пішов. Соромно якось було: такий великий і вчитися!

До кого ж би звернутися? Хто б написав? Хоч кілька слів, хоч адресу подати б...—думає Юрко й ні на кому не може думка зупинитись. Він один тут зі свого села. Старих товаришів немає, а з новими не встиг ще зійтися.

«Хіба Брилько Опанас,—промайнула думка в голові Юрка.—Он він біля столу сидить, тютюн, здається кришить»...

Брилько накришив тютюну, закурив, зібрав решту в кесет і підійшов до Юрка.

— Чого замислився, товаришу? закурить не хочеш?

— Ні, дякую... курив нещодавно.

— А й справді, чого це ти, Юрку, замислюєшся раз-у-раз? Невже за домом сумуєш? Ти, здається, з Поділля?

— Еге-ж, з Поділля...

— Ну, так листа напиши: за три дні дійде.

— Та я... я не журюся...—ледве промовив він.— Це тобі так здається...

— Ні, голубе, не здається,—вів далі Брилько, пильно вдивляючись на Юрка.—Ото й почервонів чогось. Може писати нікому?

— Та ні-ж, кажу!—Юрко мало не плакав.—Веселий я... Та чого ти прив'язався?..

— А ти не сердься, братіку! Давай-но сядемо в купку та побалакаємо. Ми ж таки сусіди з тобою, ну, й товариші...

Довго балакали нові друзяки.

— Хотів би, братіку, написати їм, подати звістку... Одержав би відповідь—і нічого мені більше не треба...

Того ж таки вечора рукою Брилька було написано до родини Юркової довгого листа. Про все в ньому сповіщав Юрко дорогих рідних, і нікого не забув своїм привітанням... Не було лише в тому листі ні словечка до тієї, що була для нього найдорожча; але це Юрка не дуже турбувало.

— Добре й те, що адресу мою знатимуть на селі. Одже не довго я буду таким бичком: завтра заявлю, що неписьменний і почну вчитись.

Лист до родини закінчувався словами: «Дорогий брате! Зараз же йди, коли ще не ходиш, до Лікнепу. Вчися всіма силами; бо дуже погано, дуже важко бути неписьменним».

Узявся Юрко після цього за грамоту. Через три місяці служби першого листа написав Юрко «їй». А, пославши, з нетерплячкою чекав на відповідь.

Через тиждень відповідь прийшла

Через тиждень відповідь прийшла. Писав її товариш Юркового дитинства. Після довгих привітань, у самому кінці листа дрібними каракулями було приписано: «А до Наталки ти, Юрку більше не пиши! Чоловік за твого листа дуже побив її. Вона ж два тижні тому одружилася. За Василя Коваленка вийшла. Хіба ти цього не знав? Дуже плакала Наталка, як до шлюбу йшла: не хотіла. Але ж—вона мені казала—між вами була умова: коли від тебе звістки довго не буде,—це ознака, що забув ти її... А тепер, голубе, не пиши!.. Іще кланяється тобі Василь Коваленко й хвалиться, що коли ти ще раз до жінки його напишеш, то по приїзді всі ребра тобі поламає»...

Петро Крижанівський

ПРАЦЯ РОБІТНИЦЬ

Як ми шиємо одяг

(М. Харків, Швейна фабрика ім. тов. Тинякова)

Під час горожанської війни наприкінці 1919 року у Харкові організувалася швейна фабрика для масового шиття одягу Червоній армії.

Робітництво було тоді в досить тяжкому становищі—і голодували і холодували. Але не зважаючи на це робітники щиро готували одяг для червоних вояків.

За шість років своєї роботи фабрика розрослася й побільшала. Наприклад, 1921 року робітників працювало 317, а 1925 року їх нараховується вже 1200. Нині фабрика займає одно з перших місць у швейній промисловості України.

Будинок фабрики на шости поверхах. На першому версі є величезна кімната з великими до стелі вікнами. Це закройня. Відціля на другий поверх передається військові покроєні матеріяли, на третій поверх жіноча верхня одяга й білизна, на четвертий поверх чоловічі пальта й убрання для голови. На 5 й 6 поверхах знаходяться цехи масового пошиву. Там готується спецодяг: рукавиці, плащі то-що.

Робітниці складають 60 відсотків всього фабричного робітництва. Вони працюють на посадах накладальщиць, швачок, машиністок, вишивальщиць то-що. Чоловіки вдебільшого працюють в відділі військового й цивільного чоловічого верхнього одягу.

Переживала фабрика й скрутні часи, як от скорочення робітників 1924-1925 року. Нікуди було збувати вироблені речі. Тепер попит на ринкові дуже великий. Стан фабрики добрий, бо вона має великі замовлення від різних установ і підприємств.

Кройка робиться машинами. Замісць колишніх ножиць, що раніш надавлювали на руках мозолі й цим зменшували працездатність, 1924 року привезли із-за кордону й приладнали німецькі й американські машини. Ці машини, не в примір ножицям, розкроюють 100—120 клаптів зразу.

Але німецька машина для кройки не зручна тим, що дуже важка й нерухома. Ріже вона тільки по рівному. Через це вона мало виробляє. Таких машин у нас є дві. А американська машина для кройки зручна тим, що маленька, рухлива і може вирізати всі падробиці, закруглення, куточки. Ця машина дужче підвищує прадукційність, ніж німецька. Матеріял лежить на місці. Машина зі своїм гострим закройним ножиком, вмілою рукою робітника направляється на всі боки і пророблює досить велику роботу.

За день ця машина може вирізати 350 пар чоловічої білизни або 20 костюмів. А кашкетів за день вона викроює біля 2 тисяч. По цих цифрах можна судити про її продукційність.

Вирізані окремі частини збираються докупи (комплектуються по коліру й розміру й упаковуються в пакунки. Підйомна машина, невпинно пересовуючись вниз і вгору (угору з покроєним матеріялом, а вниз з готовими виробами) постачає цехам покроєний матеріял.

А що робиться на поверхах? Для прикладу візьмемо цех верхнього жіночого одягу. Насамперед, пакунки розпаковуються. Щоб не переплутати коліру і не розгубити дрібниць, на всі речі окремого комплекту пришиваються однакові номерки. За цими номерками потім складається одяг.

Робітниці шиють одяг

Що і як шиють на фабриці

До 1922 року шили тільки для Червоної армії. Тепер крім військового одягу, шиється верхнє цивільне вбрання, білизну та селянський одяг: штани, теплий одяг, кашкети, капелюхи то-що.

На велике фабричне подвір'я безупинно ввозять із складів матеріяли і тут їх в закройні звалюють.

— „Нагрузка повна, простоїв уже не буде"—чути радісні вигуки.

На закройні матеріял довго не затримується і зразу ж повертається в виробництво.

На довгому столі на всю ширину розстилається один клапоть матерії, так званий зразок. На цьому клапті й починають кроїти. Зразок розмічається крейдою по картоновим викройкам, що звуться лекалом. Оце й називається маркировкою, яку треба робити дуже точно, бо по ній виробляється багато одягу. Будь-яка маленька помилка може зіпсувати все замовлення.

Далі провадиться накладка.

На широких столах в 30—35 метрів завдовшки (метр—$1^1/_2$ арш.) на всю довжину накладається богато клаптів матерії один на один, доки не накладеться товстий шар. Число накладок залежить від товщини матеріяду. Так, наприклад, мелюскин кладеться в 100 рядків, а бобрик тільки в 15 рядків. Коли кладка закінчується, зверху кладеться зразок по крейдяних помітках. По цих мітках і кроють матерію.

Розподіл роботи

Бучно й весело в цехові. Довгими рядками стоять швальні верстати. Мотори рухаються електричним валом. Швидко крутиться колесо, стрибають голки, строчаться шви, прострочується вата. Митко рухаються руки машиністок, хапають нову роботу.

В цей час лунає дружна пісня і якось швидче йде робота. Вся робота розподілена, кожен виконує одну певну роботу.

Раніше один робітник починав і закінчував одну річ. А тепер в цеху по американському розподіляється робота. Цей розподіл праці збільшує продукційність роботи і поліпшує гідність виробів.

Одна примотує край борту. Инша намітує парусину Третя нашиває смушеві коміри, четверта пришиває рукава то-що.

За одним столом всі підшивають підбійку, взагалі закінчують одежину. А збоку навалено багато вати. Тут настілають вату: спинка, поли, рукава. Складена й їзшита одежина йде гладитись.

Вигладжують одяг виключно чоловіки-утюжільщики. Зібрану одежину вони вигладжують в ривну, новеньку. Поволі гладіння одягу переходить на машиновий спосіб. В цехах уже приладнано сім порових гладільних пресів. Кожен прес заступає трьох робітників. Незабром будуть встановлені газові й електричні утюги.

Фабрика швидко механізується, цеб-то переходить з ручного на машиновий спосіб виробництва. 1919-20 року були виключно ніжні машини. А 1925 року на фабриці електрифіковано 532 швальних верстати.

Крім швальних на фабриці є й инші спеціяльні верстати: для вимітування бортів, для підшивки низу, для мітки петель, пришивання гудзиків то-що.

Закінчені й виглажені речі здаються на склад. Збуваємо ми свої вироби через крамниці у місті Харкові і через представництва й контори по містах і селах України й Донбасу.

Підвищення продукційности і наша культурна робота

Останнього часу значно підвищилася продукційність праці. Раніш помічалося багато прогулів та простоїв, а тепер їх зовсім мало і поволі зменшуються. Наслідками кращого технічного обладнання ми маємо те, що в жовтні 1923 року вовняне плаття виготовлювалося протягом 16 годин, а нині 7 годин 30 хвилин. На жіноче тепле пальто 1923 року витрачалося 22 години, а тепер витрачається лише 12 годин.

Робітниця шиє комірі та шапки

Заробітня плата робітникам увесь час збільшується. 1922 року робітники одержували пересічно 27 карб. 50 коп. на місяць. А в серпні 1925 року робітник одержував пересічно 49 карб. 80 коп.

Судити про заробіток окремої робітниці найкраще цехові, що виготовляє білизну, де працюють тільки жінки. В жовтні 1921 року робітниця цього цеху одержувала в день пересічно 1 карб. 76 коп., а в серпні 1925 року— 2 карб. 23 копійки. Отже платня збільшилася на 13 відсотків. На 1925-26 рік передбачається збільшити платню робітниць ще на 20 відсотків.

Заходи партії в справі підвищення продукційности праці на нашій фабриці дали добрі наслідки. Підвищення продукційности здешевило наші вироби й наблизило до села і до масового споживача. Коли порівняти з 1924 роком, то пальто жіноче подешевшало на 30 відсотків, а в'язеви сорочки на 50 відсотків.

В школі фабзавуча вчаться 144 підлітки. З них 87 дівчаток. В цій школі готують молоду бадьору зміну, що цілком виправдає витрачені на неї кошти. Вже відбулося два випуски кваліфікованих робітників на виробництво, які нині вже працюють по 8 годин.

Стінна газета „Стальная Игла" виходить вже другий рік що-тижня. Видають газету самі робітники й робітниці. Вони дуже люблять свою газету. Під час конкурсу на стінну газету, наша в числі сьяти инших газет одержала нагороду.

Делегаток на фабриці 67. Нещодавні перевибори виявили те, як багато вони встигли в своєму розвиткові. Делегатки активно працюють на фабриці, а також і поза фабрикою. Вони працюють в комісіях міської ради, у вечірній школі то-що.

В школі ліквідації неписьменности вчиться 52 малописьменних. Зовсім неписьменних на фабриці є 10, що відвідують спеціяльну школу. Торік закінчило школу лікнепу 32 особи. Навчаються грамоти дорослі робітники, здебільшого жіноцтво.

Фабрика має шефство над селом Рябухиним за 40 верстов від Харкова. Шефство над цим селом взяли недавно. Виїздили туди жінорганізатор, ячейка, фабком. Роботи там непочатий край.

Отже наша фабрика виконує Ленінови заповіти. Вона поліпшує й удешевлює вироби, ліквідує неписьменність, зміцнює змичку з селом.

Робітниця **Р. Шуандер**

Що нам пишуть

Свідомість селянки росте

Попередніх років селянки **с. Кожухівки** не брали ніякої участи в революційних святах. Не те спостерігалося цього року під час святкування 8-ої річниці Жовтневої революції: на святі було жінок більше ніж чоловіків. Це свідчить за те, що свідомість нашої селянки з кождим часом росте.

В. Б.

Розбуркуються

Селянки **с. Китайгородки на Могилівщині** спали собі та й спали. Тільки оце нещодавно прибула в село жінорганізаторка і разом з учителькою взялися за жінроботу. Пояснюють селянкам, що то за делегатські збори та яке їхне завдання. Читають їм „Селянку України". Розбуркуються тепер наші селянки.

М. К.

Маємо активну жінорганізаторку

До цього часу ніякої роботи серед жінок **Зіньківського району (на Поділлі)** майже не було. А оце два місяці тому приїхала до нас жінорганізаторка т. Перова, яка цілком віддалася жінроботі. За короткий час організувала делегатські збори, виявила актив і провадить роботу серед маси селянок. Одне слово, ми маємо активну жінорганізаторку, тому можна чекати й добрих наслідків.

А. Демидас

Дівчата йдуть до комсомолу

В с. Павликовцях (Проскурівської округи) селянки поставилися до перевиборів делегатських зборів дуже добре. Делегатки виявили бажання ліквідувати свою неписьменність. Вісім дівчат-делегаток подали заяви про вступ до комсомолу.

Райорганізаторка **Олексієва**

Ліквідують свою неписьменність

Неписьменні делегатки **с. Тарантинок (на Лубенщині)** вирішили ліквідувати свою неписьменність. Але не кожна із них має змогу покинути хату і йти ввечорі до лікнепу. Через те наші делегатки сходяться по кілька жінок до якоїсь делегатки в хату і там провадять роботу по ліквідації неписьменности.

О. Ранже

Добре працювали

На перевиборах делегатських зборів у **Любечі** було визнано роботу старих делегатських зборів задовольняючою. При делегатських зборах були гуртки—політичний та сільсько-господарський. Було організовано осередок „Друзі дітей". Делегатки провадили практичну роботу по організаціях та установах.

М. Кищ

РОБОТА ДЕЛЕГАТСЬКИХ ЗБОРІВ

Наша робота

(Вінницька округа)

Давно селянка не мала в-осени стільки роботи в полі і вдома, як вона мала цієї осени.

Гарний урожай картоплі, а особливо буряків і в своєму господарстві й по економіях, вимагав силу робочих рук, якими в першу чергу є селянка. І вона захоплювалась цією роботою, поспішаючи й своє прибрати і заробити, бо треба взути і одягнути школярів, що обов'язково повинні ходити до школи, треба піднести добробут цілої сім'ї, бо до цього є можливість. Тому не в кожному селі, у нас, по Вінницькій окрузі у вересні та жовтні можна було скликати жінок-господинь на зібрання, навіть в неділю.

Але з цього не обурювались наші робітники серед жінок, бо селянки їх запевняли: „ми будемо збиратися, усі прийдемо на зібрання" але неділь через дві-три, як управимось трохи з роботою: тепер треба поспішати, бо настають холода, а буряків по економіях це велика сила не прибраних".

Окрпарком ухвалив вибори делегаток на селі переводити поступово, одіклавші закінчення кампанії до 15-го листопаду, замісць 1-го.

В наслідок цього, на 1 листопаду ми мали лише 80% переобраних делегатських зборів. В їхньому складі було 25% селянок середнячок.

Це не багато, але це перший крок, за яким легко зробити другий шляхом притягнення середнячки до роботи навколо авторитетних делегатських зборів.

Порівнюючи з роботою делзборів робітниць у місті, які працюють другий місяць, а також в містечках, що теж розпочали працю (4 з них на єврейській мові), робота сільдел зборів запізнилась, але це дало нам кращий склад делегаток, дало змичку біднячки із середнячкою.

А. К.

Делегатки проти знахарок

(С. Н.-Рябина, Кириківського р-ну, на Харківщині)

Свідома свого завдання делегатка багато може зробити на селі. Ось вам приклад.

В с. Н.-Рябина захворіла одна жінка. Темна ця жінка, неписьменна. Куди їй звернутися з своєю хворобою? Звичайно, пішла до знахарки. Знахарка сказала їй ходити до неї, вона буде лікувати її. Ходить жінка до знахарки що-дня. А та ось як лікує: що-дня ріже потроху у хворої на руках нігті. Дійшло до того що почала знахарка й м'ясо на пальцях різати.

Якось одного разу, коли хвора йшла до знахарки і несла за пазухою хустку, її спіткала делегатка. Розговорились. Хвора розповіла делегатці чисто все про свою хворобу та про лікування у знахарки. Делегатка умовила хвору піти з нею до лікаря. Пішли. Виявилося, що у хворої малярія. Лікар почав лікувати її.

Що до знахарки, то про її «ліки» складено протокола і передано до Нарсуду.

А колишня хвора зрозуміла, де правда й активно відвідує жіночі збори.

Жінкорка **Мирошниченко**

Як у нас переобирали делегаток

(Н.-Астраханський район, Старобільської окр.)

Підготовча робота що-до перевиборів делегатських зборів у нашому районі проводилась партійним активом із 8 чоловіка. Комсомольський актив також узяв близьку участь у перевиборній кампанії. Особливо треба відзначити активність селянок-комсомолок, що брали діяльну участь у перевиборах.

Робота провадилась по кутках. Таким чином удалося охопити всю масу селянок. Кандидатури делегаток обговорювалися на куткових зборах.

Коли порівняти перевибори цього року з перевиборами попередніх років, то можна побачити, що наші селянки пішли далеко вперед.

В районі є 5 делегатських зборів. Кількість делегаток—202, з яких 40%—середнячок, 48%—біднячок, 10%—батрачок, та 2%—сільської інтелігенції.

Делегатським зборами охоплено всі шари села.

Райорганізаторка **Авдієва**

Товаришка Бевз

Тов. Бевз—селянка села Козинець, Вахнівського району, Вінницької округи. Активно працює на громадській роботі вже 5 років. Серед селян користується повагою. Її обирають до всіх організацій. Вона—член сільради, КНС, КВД, кооперації і член Вінницького округ. Виконавчого Комітету. Тов. Бевз — старша делегатка в селі. Всі селянки звертаються до неї за порадами.

Товаришка Бевз

Під час випуску делегаток її одноголосно передано до партії. Тов. Бевз 53 роки та не дивлячись на це вона активно стає до роботи на користь Радянської влади.

Добре б були, коли б таких, як тов. Бевз, жінок було у нас побільше: тоді б жіноцтво швидче вийшло на широкий шлях громадської роботи.

Білоусова

Як ми працюємо

(С. Ладиженка, Уманської округи)

В Ладиженці делегатські збори почали працювати з 15-го квітня біжучого року. Делегаток було 33 жінки, з них письменних 18 та неписьменних 15.

Головну увагу делегатські збори звертали на підвищення свого політичного рівня, для чого було переведено 15 делегатських зібрань, де провадились бесіди політичного характеру. Крім цього делегатки були прикріплені до громадських організацій та до сільських установ, де вони набували практики. На зібраннях кожна група делегаток відчитувалася за пророблену ними роботу. З проміж делегаток були виділені куткові читці та сількори, але завдяки літньому часові, роботи вони майже не провадили

Делегатки брали жваву участь у переведенні революційних свят, а також у нових побутових червоних весіллях, червоних похоронах та звиздинах. Брали також діяльну участь в організації дитячих ясел і в допомозі їм.

В-осени було переведенно перевибори делегатських зборів. Підчас випуску делегаток із 33 дві передано до партії. Із загальної кількості делегаток випущено 29. Набрано нових делегаток 58.

Земницька

Робота нових делегатських зборів

(С. Купіль, Війтовецького р-ну, Проскурівської округи)

Після переобрання делегатських зборів розпочато роботу ліквідації неписьменности серед делегаток. Вже майже два місяці, як провадиться зазначена робота. Делегатки відвідують лікнеп справно. Вже потроху пишуть і читають. Навчання в лікнепі провадиться тричі на диждень. На лікнепі відбувається читання «Селянки України», «Коммунарки Украины» та «Радянського Села». Ще вчителька провадить читання що-неділі в «кутку селянки» при сельбуді.

При делегатських зборах утворено осередок «Друг дітей», що має 25 чоловіка членів. З кожним днем осередок зростає. Делегаткам-членам осередку доручено виявити всіх безпритульних дітей на селі, щоб допомогти їм.

Переведено також практиканство. До кожної сільорганізації та установи прикріплено для праці по 5 делегаток. Жінки-делегатки охоче виконують свої обов'язки.

Зібрання делегаток відбуваються регулярно. Кепська справа з секціями, бо нема керовників-фахівців. Але з часом цю справу буде полагоджено.

Райорганизаторка **Іванова**

Делегатки в комуні

(Молдавська комуна, Тульчинської округи)

Під час перевиборів до делегатських зборів попали майже всі нові делегатки, що ніколи на збори не ходили. Старих делегаток прийшло 2 чи 3.

Всього делегаток обрано 50, з них 16 членів Молдавської сільсько господарської комуни, а решта з села.

При делегатських зборах організовано секції: охмадиту, кооперативну, сільсько-господарську та школу крою і шитва. Школа буде працювати в майстерні комуни Майстерня має 4 спеців—комунарів (3 жінки та 1 чоловік), які вчитимуть селянок кроїти та шити одяг.

Всі делегатки згідно їхньому власному бажанню записались до ріжних секцій. Найбільше селянок записалось до сільсько-господарської секції та до школи крою і шитва.

Перед нашими делегатськими зборами стоять великі завдання, які ми зможемо виконати лише разом з нашим парт-осередком. Будемо покладати надію, що завдання ці буде виконано.

Гарбуз Тася

Чого досягли наші делегатки

(С. Нефороща, на Полтавщині)

Делегатські збори в нашому селі складалися з 30 жінок. Делегатки були здебільшого незаможниці та батрачки, а також кілька службовок Більшість із них були малописьменні або й зовсім неписьменні.

За час перебування в делегатських зборах, половина неписьменних делегаток ліквідували свою неписьменність. Працював політгурток та ріжні секції, де делегатки ліквідували свою політичну неписьменність і наблизились до практичної роботи. Делегаток було прикріплено до ріжних установ та організації, щоби вони переводили в життя набуті ними знання.

Тов Шумовко— активна делегатка с. Н. Архангельськ. Херсонськ- округи. Брала участи у горожан. війні і була поранена. Тепер послано на курси юристів.

Під час перевірки знань делегаток виявилося, що делегатки багато де-чого досягли за час перебування в делегатках. Звичайно, були і хиби в роботі делегатських зборів, але без цього не можна обійтися, бо жінробота в нашому селі ще молода—нещодавно розпочалася.

Жінкорка **Марія Лосева**

Робота нових делегатських зборів

(М. Срібне, Прилуцької округи)

До делегатських зборів у нас обрано 30 найактивніших селянок. Усі делегатки розподілені на секції: юридично-правову та охорони матери й дитини. Для роботи в секціях делегатки сходяться один раз на тиждень. На зібраннях секцій читаються лекції. Після лекції провадяться запитання та відповіді. Відвідують також жінки і школу політграмоти. На загальних зборах делегаток обрано ясельну комісію. Ця комісія виробила план роботи, щоб заздалегідь вишукувати кошти на влаштування ясел в 1926 році.

Делегатки колективно передплатили на три місяці 15 примірників «Селянки України».

Делегатки жваво готуються до перевиборів сільрад та перевиборів органів правління кооперації, щоб збільшити кількість жінок у зазначених установах.

В. Павлик

Перевибори делегаток по кутках

(с. Горобіївка, Прилуцької округи)

Щоб перевести перевибори делегаток у нашому селі, було оголошено загальні збори селянок. Та толку з цього не вийшло: мало жінок прийшло на збори. Тоді було вирішено перевести перевибори по кутках. Наслідки таких перевиборів були надзвичайно гарні. Жінки й дівчата з кожного кутка збиралися в одну хату і обирали делегаток. Тут кожна жінка почувала себе вільно і сміливо висловлювалась за ту чи иншу кандидатуру. Перевибори на всіх кутках пройшли жваво. Обрано 44 делегатки.

На мою думку, доцільніше провадити не тільки перевибори по кутках, а й загальні куткові збори. На куткові збори кожна молодиця й дівчина підуть далеко охотніше ніж на загальні збори. Таким чином можна втягнути все жіноцтво до роботи.

Делегатка **Любка Петренко**

Стають до роботи

(С. Дв.-Кут. Харківської округи)

Селянка Яковенко—голова сільради с. Н. Богданівки Миколаївської Округи

Давно вже не сходились наші делегатки на зібрання. Замерла була й культурно-освітня робота серед жінок.

— Хіба нам ходити до читальні... говорили селянки. Дома є що робити...

А оце 6-го грудня було скликано збори селянок. Зійшлося їх чимало, збори пройшли жваво.

Уважно вислухали селянки доповідь т. Харченкової про ті надбання, що дала жінці Жовтнева революція, та про те як жіноцтво повинно прикладати свої руки до громадської роботи. Далі відбулася доповідь т. Бородаєвої про загальне навчання й лікнеп та як повинні селянки ставитись до лікнепу.

Селянки були задоволені з цих зборів. Ухвалили передплатити гуртом 20 примірників „Селянки України".

— Доволі жити всілякими побрехеньками,—говорили жінки.—Краще будемо читати журнала.

Коли б частіше скликати отакі збори.

Жінкор

Тов. Хомченко, селянка села Михайлівни—член Миколаївського Окрвиконкому

РОБОТА СЕРЕД ЖІНОК

Округова нарада жінорганізаторів

(Куп'янська округа)

В листопаді місяці відбулася округова нарада районових і сільських організаторів, що провадять роботу серед жінок Куп'янщини. Нарада складалась, головним чином, із робітників села: 10 райжінорганізаторів, 13 сільжінорганізаторів і 5 представників із міста. На нараду прибув представник від Центрального Відділу КП(б)У тов. Ліхачова.

Нарада мала за мету зробити підсумки роботи серед жіноцтва за останній рік, виявити хиби цієї роботи та як цих хиб позбутися. При чому виявилося, що сільські парт-осередки по більшости мало звертали уваги на роботу серед жінок, покладаючи її на районову та сільську жінорганізаторку.

Крім цього парт-осередками не було затверджено твердої й постійної мережи делегатських зборів. Делегатські зібрання проходили без відповідного партійного впливу. Через те нарада для поліпшення роботи серед жіноцтва встановила, що необхідно закріпити мережу делегатських зборів. По окрузі намітили 38 пунктів, організованих при парт-осередках Ухвалили поглибити роботу в них та завести програм делегатських зібрань.

Нарада вирішила питання, що до майбутніх перевиборів сільрад, намітила практичні заходи, щоб утягти жінку в роботу сільрад та райвиконкомів.

Юлія Сергієнко

Про жінроботу в нашому районі

(Теофипольський район, Шепетівської округи)

В нашому районі є 4 делегатських зборів. Делегаток усього 107,

Зібрання делегаток відбуваються двічі на місяць. По неділям провадиться робота в секціях. Секцій є 5: 1 охмадиту, 2 юридично-правових та 2 сільсько-господарських.

Секціє охмадиту керує лікар; сільсько-господарською—делегатка-вчителька, а юридичною—юрист і вчитель. Робота йде жваво. Шкода тільки, що не можна зібрати делегаток у буденні дні, щоб ще збільшити роботу.

Працювати делегаткам тяжкувато, бо з 107 делегаток 60 зовсім неписьменні. Та не дивлячись на це делегатки працюють активно.

В листопаді місяці відбулася районова нарада жінок —членів сільрад. Селянки жалілися, що чоловіки ще досі насмішкувато ставляться до тих жінок, які хочуть працювати в установах нарівні з чоловіками. Але всі жінки погоджувались на тому, що не слід звертати увагу на такі випадки чоловіків, а треба активно працювати, щоб чоловікам від їхньої роботи стало соромно.

Кравченко

Жінки в колгоспі

(Бубнівський колгосп, Війтовецького р-ну, Проскурівської округи)

Глузували колись Бубнівські селянки з жінок, що йшли до колективу. А тепер уже не те: тепер заздрять їм.

В колгоспі є 12 жінок. Тричі на тиждень вони відвідують лікнеп. Усі ці жінки є пайщиками споживчого товариства. Майже всі порвали звязок з старим побутом та з релігійним дурманом.

Жінки - колективістки беруть діяльну участь в поліпшенні сільського господарства.

Доводять иншим жінкам, що колективом жити й працювати далеко легше та корисніше, ніж окремим господарством.

Іванова

М. Біляй—селянка з Ізюмщини кандидат ВУЦВК'у

Звіздини

(С. Петрівка, на Роменщині)

8-го листопаду перший раз у нас відбулися звіздини.

До школи зійшлося понад 300 чоловіка селян. У переведенні звіздин взяли участь жінорганізаторка, делегатки, секретар РПК, ЛКСМ'У та юні піонери.

Помешкання школи як найкраще обставили. Далегаткиматер і новонароджених принесли своїх дітей передали до рук червоним кумам.

Секретар РПК зробив доповідь про новий побут. Заслухали привітання від ріжних організацій. Потім передали дітей до лав жовтенят, які дали новонародженим ім'я і тут же попришивали їм червоні зірки.

Ввесь час хор піонерів співав „Інтернаціонал".

Звіздини пройшли надзвичайно урочисто, жваво й гарно. Селяне всі зацікавились звіздинами.

Гадаемо, що в майбутньому селяне відцураються релігійного дурману і звіздини будуть відбуватися в селі часто.

Селянка

Ось як починаємо

(С. Михайлівка, Уманської округи)

Одержала я писульочку, щоб прийти ввечорі до школи на жіночі збори.

Прихожу туди, а там ані однієї вам жінки. Що-ж його робити? Пригадала, що сьогодні субота: жінки в церкві. Махнула я до церкви. Давай жінок за рукава смикати:

— Ходімте до школи, там жіночі збори...

— А де-які з жінок:

— Та ми-б і пішли, так соромно чогось, ще люди сміятимуться...

Т. Шустова—член Ащоповської сільради Зінов'ївської округи

— Нехай, кажу, сміються... Ходімте...

Уговорила таки кілька жінок—5 чи 6. Привела до школи.

В школі вчителька розповіла нам про Жовтневе свято. Далі зробили доповіді товариші з району. А потім обрали 6 делегаток. Тепер ці делегатки що суботи сходяться на збори і помацки налажують шлях до жінроботи.

Ось як починаємо...

Клава

Селянка в перевиборах сільрад

Наближається час перевиборів сільрад. Треба всім нам зосереджити свою увагу на підготовці до перевиборів.

Торік до сільрад пройшло не багато жінок. Навіть і ті, що попали до сільрад, працювали мляво. Цього року на це треба звернути особливу увагу. А це залежить від самих селянок. Треба цим питанням цікавитись більше, ніж досі. Треба на передвиборчих зібраннях брати активну участь у обговоренні постановлених питань. На делегатських зібраннях також проводити бесіди про перевибори сільрад, а далі і в самих перевиборах треба брати діяльну участь. Не сидіти дома і не посилатися на чоловіка, що він, мовляли, і за жінку буде голосувати. Треба самій іти на збори і скористати своє виборче право. Цього року жінок у радах повинно збільшитися.

Знайдуться і серед селянок такі, що попрацюють не гірше ніж чоловіки. Треба тільки, щоб відповідні організації допомагали селянкам у їхній роботі.

Ф. Гурфінкель

Селянкам треба йти до лікнепу

Коли ми придивимося близько до нашої селянки, то побачимо, що вона здебільшого ще й досі запаморочина релігійним дурманом і майже цілком одірвана від громадського життя Звичайно, легше було б вирвати селянку з пазурів темряви, коли б вона була письменна. Лихо наше, що селянок письменних дуже мало, бо за старих часів уважалося, що дівчатам нема для чого вчитися. Але то були старі часи, царські часи, а тепер нові—радянські. Тепер і жінкам треба знати письменности нарівні з чоловіками.

Отже виходить, що й жінкам треба вчитися. Нехай улітку—то ніколи, а взимку можна. Письменні жінки, а зокрема делегатки, повинні заохочувати неписьменних товаришок, щоб вони ходили до лікнепу. Треба вчитися, треба боротися з темрявою, бо коли ми, селянки, будемо неписьменні, то ніколи не виліземо з темряви.

А-ну, неписьменні селянки,—до лікнепу! Хай живе освіта серед жінок!

Делегатка **Капканець**

Побільше освіти на село

(Кириківський р-н, на Харківщині)

В одному із сел Кириківського району був такий випадок. Чоловік вигнав свою жінку з хати та ще й з дитиною. Хтось порадив цій жінці звернутися до нарсуду, щоб примусити чоловіка платити на дитину. Суд присудив платити щомісяця по 5 карбованців. Чоловікові це не сподабилося. І ось, коли стали на сході обирати цю жінку за члена сільради (вона—активна делегатка), чоловік зчинив проти неї цілу бучу.

Вона, мовляв, і сяка, й перетака, і он яка. А за ним, як це часто трапляється, і всі: „нам таких не треба". І щоб же ви думали? Ні в чому неповинну жінку не тільки не обрали до сільради, а ще й осоромили на все село.

Отакі випадки трапляються, мабуть, не тільки в нашому районі. Такі факти кажуть за те, що наше селянство ще темне—претемне. Для того, щоб чоловіки кінець-кінцем лишили підіймати на глум жінок і вважали їх за рівноправних із собою, треба побільше освіти на село.

Жінкорка **М-ко**

Жіноча конференція Фельштинського району, Проскурівської округи

Так робити соромно

(с. Ґубське, Лубенської округи)

У нашому селі вийшла заміж делегатка Прихідько. Оця делегатка, замість того, щоб улаштувати весілля по-новому, вінчалася в церкві і весілля справляла цілком по-старому. Потягли на весілля й инші делегатки. А в селі як раз делегатське зібрання. Чекав—чекав жінорганізатор делегаток тай дочекався: прийшла лише одна! Прийшла та й каже: „не ждіть делегаток, бо вони не хотять іти з весілля“. Чекав жінорганізатор годин мабуть із три, але делегатки не прийшли.

Чи ж не сором робити отак делегаткам, що повинні перед у селі вести? Одна іде до попа вінчатися (це так бориться з релігійними забобонами!), а решта там таки гави ловлять. А зібрання? Зібрання нехай почекає.

Соромно робити отак делегаткам! **О. Ронже**

Дитячі ясла—колиска ленінців

(С. Дзюнькова, Бердичівської округи)

Цього літа в нашому селі уперше було організовано дитячі ясла.

Ми, делегатки, були зацікавлені цією справою і обрали комісію, яка турбувалася про кошти для ясел. Комісія зібрала в селі де-які речі та влаштувала лотерею. Лотерея дала 140 карбованців.

Ясла було відкрито на 25 дітей—від $1^{1}/_{2}$ року до 5.

Праця з дітьми велася надзвичайно старанно. Старші діти, наче в школі, ліпили, малювали то-що.

Шкода, що ясла було відкрито лише на 3 місяці, а не на цілий рік. Можна-б було й дитину виховати як слід та й мати мала б змогу брати діяльну участь у громадському житті.

Жінкорка **П. К.**

Вечір дівчини

(С. Лехнівка, Київськ. окр.)

Нещодавно у нас відбувся вечір дівчини. До Сельбуду зійшлося багато жіноцтва. З промовою виступив секретар комсомолу тов. Перепелиця, що в своїй промові порівняв положення жінки за старих часів із теперішнім. Далі було запропоновано, щоб усі дівчата склалися по 5 копійок на передплату журналу „Селянка України“. Зібрано грошей, що хватить внести передплату на чотири місяці. Журнала передплатити доручено гурткові „Друзів газет та журналів“.

Після цього було влаштовано виставу.

Жіноцтво було дуже задоволено з вечора.

Сількор **Березанець**

Жіночий колектив

(С. Григорівка, Луганської окр.)

У нашому селі є колектив «Роза Люксембург», що складається з жінок-одиночок.

Колектив було засновано з ініціятиви секретаря комосередку Чичеринди. Треба було дати змогу вдовам-біднячкам можливість здобувати собі засоби для життя.

На допомогу колективові прийшли всі сільські організації. Близьку участь у підтримці колективу взяли районов партійні та радянські організації, а також инші колективи села Григорівки.

Спершу колективові було дано невелику кількість землі: 25 десятин ораної та 6 десятин сінокосу. Потім кількість землі було збільшено: тепер колектив має 112 десятин землі.

Колектив одержав також допомогу насінням.

Не мав колектив лише інвентаря. Тоді сільсосередком було ухвалено, щоб решта колективів, що є в селі, допомогли жінкам своїм інвентарем. Частину землі було з'орано колективами, а частину обробив шеф — Луругинський завод. Удови-члени жіночого колективу в свою чергу одробили иншим колективам за обробіток землі.

Тепер колектив збирається на власний інвентар. Є думка навіть трактора свого мати.

Серед жінок — колективісток панує цілковита згода, не трапляється ніяких непорозумінь.

Перимова

Дитячі ясла с. Ладиженки, Уманської округи

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Як держати, доглядати та годувати вівці

Про парування овець

Велике значіння має в вівчарстві те, в якому саме зрості парувати вівці, скільки овечок на одного барана приділити, якої пори року парувати й яким способом. Отже, господареві слід пильно зважати не тільки на те, щоб як найкращі барани та овечки на плід добрати, а й на те, щоб доладу, тямущою рукою використати їх.

Не гаразд ведеться в наших господарствах, що вівці паруються мало не ягнятами, не дійшовши злучного зросту, коли вони ще не вбилися в силу. Ото ж через це барани-наплідники хутко знесилюються, і наплідок од них буває кволий, миршавий та дрібний.

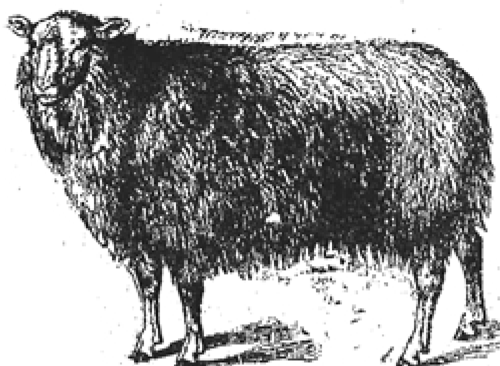
Баранів та овець слід пускати на парування не молодчих як $1^1/_2$ років зросту. Так само старих баранів, що пробули наплідниками 5 років, і старих овечок після 5-го окоту в отарі не повино бути.

На парування треба добирати барани та овечки здорові кріпкотілі. Держати барани слід охайно, чисто, сухо, щоб у кошарі не було темно та мокро.

У сільських отарах, як звичайно, барани гуляють вільно, вибираючи собі яких завгодно самиць, скільки хоч і коли хоч. З такого парування не буває користи в господарстві, бо барани-наплідники хутко виснажуються, приплідок од них через це знесилля виходить недолугий і миршавий — це **вільне парування**.

Далеко кращий, так званий, **ручний** або **господарський спосіб парування**, цеб-то коли до вибраного барана-наплідника вівчар припускає вибрану ним вівцю, що має хіть паруватись. Досвідчена людина, що ходить коло овечок, завжди може помітити, коли вівця полює. Тоді вівця охоче припускає до себе барана й одразу вагітніє.

Ручне парування краще, як вільне тим, що господар має змогу парувати ті вівці й барани, які він хоче й коли хоче. Крім цього при ручному паруванні, баран не виснажується марно, отже до нього можна припустити самиць більше, тоб-то краще його використати.

Вівця волоська

Щоб не знесилити барана наплідника, при вільному паруванні доволі на одного 30—35 самиць. При ручному — спроможеться більш: 50—80 самиць, але на добу припускати до барана більш 2—3 самиць не слід. Як-що додержуватись цього, то плід буде здоровіший та буйніший, менш буде ялових овечок, барани-наплідники не виснажуватимуться хутко й не може статися парування між близько кревними баранами та вівцями.

Час парування треба вибирати так, щоб матка дала плід саме тоді, коли його можна найкраще викохати. Це легко вирахувати, треба тільки знати, скільки часу запліднена вівця буває кітна, а саме: найменше 140 день, найбільш—160, а звичайно—154 дні (21—22 тижні). Отже, вівці найкраще парувати в-зимку, щоб вони покотилися серед літа—в червні або в липні; кітні вівці в такім разі добре підгодуються на паші останніх місяців перед окотом і даватимуть більше покорму ягнятам. Самим же ягнятам добре буде тим, що вони підживляться пашею й до зими підростуть.

Як доглядати кітну вівцю

Кітні вівці за час 5-місячної вагітности треба берегти, щоб їм ніщо не пошкодило, а то часто буває, що кітні вівці скидають ягнята (викидень), коли штовхне яка друга вівця або-що. Держати кітні вівці треба окремо в здебільшого просторій, нехолодній загороді. Виганяючи з загороди, пильнувати, щоб кітні вівці не придавили одна одну.

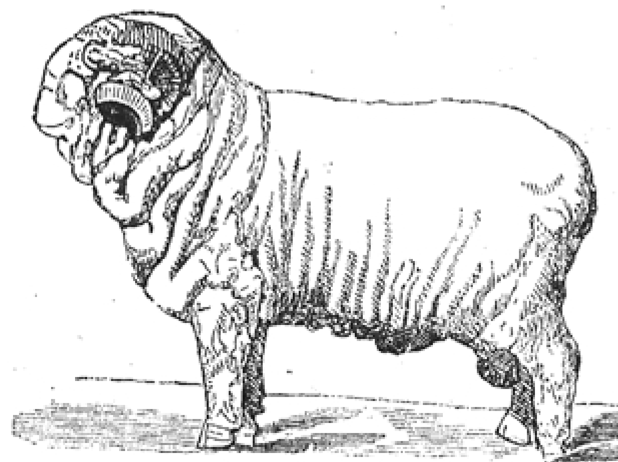
Кітні вівці, а також ті, що покотилися, треба добре, але обережно годувати. Берегтися, щоб не попало поганого корму: коростявої, загнилої картоплі, прілого сіна то-що, бо з цього трапляється недонос, вівця скидає ягня. Найкраще як годувати кітні вівці добрим сіном, до пійла трохи додавати вівсяної дерті чи млива, давати корняків свіжих (буряків, моркви, ріпи то-що). Годувати 4—5 разів на добу, але потроху, щоб нараз не наїдалася дуже, бо це шкодить самій вівці й її плодові. Розкохувати кітних овець теж не слід, бо занадто ситі вівці ніколи не родять кріпкотілих, гарних, буйних ягнят.

Трапляється перед окотом, що в вівці вим'я набрякає, запалюється через переповню молока—ото ж тоді треба вим'я чисто видоювати кільки разів на день, щоб запобігти запаленню вим'я—осовицю. Як-що окотившись вівця даватиме надто багато покорму, що аж обливатиметься ягня, то теж повинно наддоювати вим'я, а то на ягня нападе бігунка.

Як викохувати ягнята

Через невдалий догляд багато ягнят гине. З ягнят аби-як годованих та доглядданих виходять вівці миршаві, зачухані тугорослі з поганою вовною. Отже на догляд ягнят господареві слід звертати пильну увагу.

Вівця котиться здебільшого легко й хутко, тож рідко буває потрібна лікарська поміч. Трохи згодом, як окотиться вівця то встає й облизує ягня. Первітки иноді не облизують ягня, й треба самим вимити його та витерти добре сукниною.

Меринос-інфантадо

Найкраща пожива ягнятам-сосунцям—матчин покорм.

Коли в матки буде обмаль покорму, то ягнята треба припускати до иншої якої вівці або ж годувати овечим сиродоєм з мізюка; як же й сиродою нема, то—підогрітим свіжим коров'ячим молоком.

Доглядати, щоб дужче ягня не відштовхувало кволіше ягня від вим'я. Треба давати поссати перш кволішому ягняті, а то не ростиме й чого доброго пропаде з голоду.

Коли ягнята дійдуть 3—4 тижнів зросту, їх помалу треба одлучати від матки: де-далі менш даючи ссати вим'я, а натомість даючи пійла заколоченого вівсяним мливом та льняною макухою.

Як дійдуть 5—7 тижнів зросту, можна вже давати ягнятам доброго сіна лучного, пагілля з листястих дерев (липи, осики, берези, клена), листячко вона залюбки об'їдають.

На 3—4 місячному зрості, коли ягнята вже зовсім одвичаєні од покорму, їм дається 1—$1^1/_2$ фунти сіна, опріч цього—1 фунт на день на ягня мішанку з дробленого вівса та макухи: вони тоді хутчіш ростуть, кріпчають та гладчають.

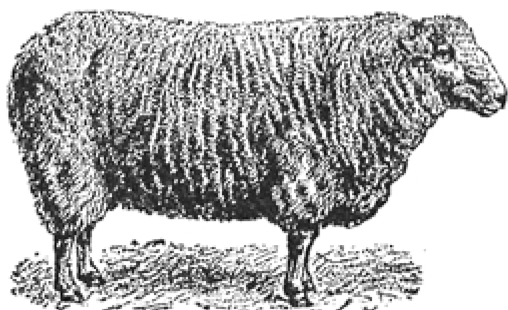
Півpічним ягнятам можна вже до сіна додавати корняків фунтів з 2 на ягня, а далі вже можна годувати ягнята, як овець дорослих.

Як годувати вівці в-зимку

В-зимку вівці треба держати в повітках. Хто не має повітки, той мусить хоч не-хоч держати ягнята в зимку в хаті, але держати товар у хаті це шкодить здоровлю самих, людей, що в тій хаті живуть.

По більших господарствах повітки будуються муровані-саманні чи дерев'яні під солом'яною або очеретяною покрів-

лею з бовдуром душником для провітрювання. Повітки заввишки 3—4 аршини, в стінах проробляються невеличкі вікна. Треба, щоб у коморі в зимку не було холодно. Для маток з ягнятами в повітці щоб було тепла 10° і достатком підстілки.

Вівця цегейська

Для сіна в повітках ставляються особливі низенькі гратчасті ясла з щаблями один від одного на 1—2 вершки; краще як стінки в них сторчові, щоб не запорошувалася вовна з'їдами.

На годівлю вівцями добре давати низьке м'якеньке сіно горове, кошене на грудках, особливо як у йому є конюшина, люцерна. Сіно кошене по заплавах, низовинах та болотах їм непридатне, бо иноді в овець виникають де-які хороби.

Як годувати вівцю самим сіном, то на вівцю доволі 5 фунтів, на барана—6. Щоб угодувати вівцю, до сіна треба додавати товченої макухи та дробленого ячменю чи вівса по 1 фунту на вівцю.

Солому можна давати, як додатковий корм до сіна, краще ярову, бо ця—тривніша. Найдна теж солома сочевична м'яка, листиста, легкотравна, так само добре горохвиння вчасно зібране та свіжо-переховане.

Полову давати тільки запарену. Суха—дуже пилить, од цього пилу вівці падають на очі й на легені (кашляють). У ячній полові багато колючих остюків, що ранять у роті й шлункові.

Картоплю слід давати варену та потроху, щоб не напала бігунка. Не годиться давати пророслої картоплі, а також надгниль. На один пуд ваги тіла слід давати вівці з 1 фунт картоплі, а як угодовувати, то не більш 2—$2^1/_2$ фунтів.

Баран романівський

Корняки (буряк, морква, ріпа)—добра годівля вівцям Дається сирі, порізані на січкарні чи покришені саморуч. Ягнятам надто корисно давати моркву. Кітним вівцям давати корняків не більш 2—3 фунтів на день.

Сіль дуже потрібна й корисна домішка до годовлі вівцям. Кладеться в ясла чи корито грудка ком'яної соли-лизухи або ж посипається сіллю корм двічі-тричі на тиждень по 1—2 ложечки на кожну вівцю.

Ол. Руденко

Як переробляти овечі шкіри на смухи

За давніх часів, коли людина жила полюванням, щоб захиститись від холоду та негоди вона вбивала якого-небудь звіря та надівала на себе його шкіру.

Але така необроблена шкіра хоч і на де-який час зогрівала людей, але швидко від дощу та морозів гнила та псувалася. Нині, так само як і в старі часи міхова одежа має велике значіння, особливо в селянському житті, тільки ніхто не надіває сирих шкір на себе, а спеціяльно оброблені Про те, як овечі шкіри зробити годними до кожушин я хочу тут коротенько розповісти. Виробництво це не так уже складне і не вимагає коштовного та мудрого знаряддя. а тому хтось із наших читачок захоче розпочати це виробництво.

Краще обробляти шкіри свіжі, як кажуть, парні, але наші селяне, що сами не переробляють їх, а продають по базарах, морозять, літом сушать або солять.

Про те, як солити, сушити або морозити шкіри я тут за браком місця не казатиму, а зразу ж перейду до того, що треба з ними робити, коли вони вже поступлять до виробництва.

Всі шкіри спочатку сортирують по їхній якості та коліру вовни, а далі кладуть до відмокання Якіб шкіри не були, але вони завжди мають на собі багато бруду, калу і крім того вони самі по собі дуже тверді.

Ось через що їх держать у воді, щоб все це трохи відмокло і сама шкіра зробилася трохи м'якшою.

В кушнирських заводах це робиться в спеціяльних чотирьохкутних дерев'яних чанах, що звуться в шкіряників зольниками.

Коли шкіри поступили в солонім виді, то ще до відмокання треба почистить їх від кусків соли, бо присутність такої соли пошкодить під час роботи. Шкіри вимокають до того часу, доки вони не стануть м'якими та гнучкими.

Далі вимоклі шкіри треба помить у воді, для цього з зольника зливають воду, стінки зольника миють і на дно кладуть шкіри по одній.

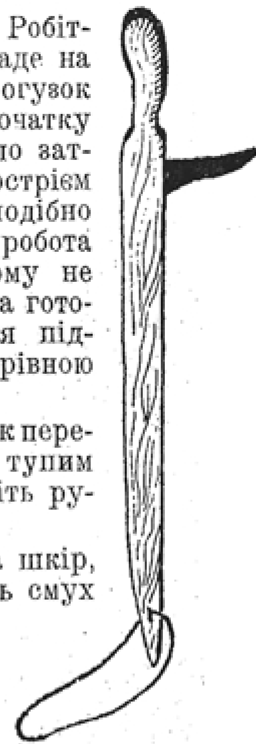
Один робітник лле воду, а другий дерев'яною лопатою або веслом скребе її з обох боків намагаючись по можливості змити з неї бруд.

Вимиті шкіри викидають з зольника та біля його складаються докупи, де лежать вони до слідуючого дня. Під час такого лежання в кучах з них стікає зайва вода і крім того вони трохи сами від себе нагріються, або як кажуть кушнирникі «упріють».

Як би добре шкіри не милися, але увесь бруд з них не змиєш, особливо з боку бахтарми так звані «прирізі», куснї м'яса, сала і т. п., вони знищуються так званою «підходкою».

Ця підходка або знищення з боку бахтарми шкір прирізів сала, м'яса і т. п. робиться на приладді, що зветься кобилою (мал. 1, яку можна побачити в кожній чиньбарні, та спеціяльного ножа «підходки», який уявляє з себе ніж, довжиною коло 8 вершків, шириною—$1^1/_2$ вершки, обидва кінці його мають дерев'яні держаки. Один бік гострий, другий тупий.

Сама підходка робиться звичайно так. Робітник стає біля вищого краю «кобили», кладе на кобилу шкіру бахтармою догори і щоб огузок був до гори, а голова шкіри внизу. Спочатку він тупою частино свого струмента б'є по затверділих частинах, робиває їх, а далі гострієм зрізує куски м'яса, крови, жили і т. и. подібно тому, як голяр бритвою бороду. Але ця робота вимагає де-якої обережности щоб бахтарму не порізати глибоко, щоб не прийшлося на готових смухах латати дірки. Взагалі після підходки бахтарма повинна бути досить рівною та чистою.

Мал. 2

Зокінчивши спідній бік шкіри робітник перевертає шкіру міхом догори і розбиває тупим ребром «підходки» твердий бруд і навіть руками чистить той міх.

На цьому закінчується перша обробка шкір, і відтого, як її зроблено, залежить якість смух під час дальнішої обробки.

Щоб зробити шкіри м'якими, щоб вони не ссохлися та не ламалися їх далі оброблюють так званим **квасуванням**.

До квасування вживають вівсяне борошно, з якого робиться рідкуватий кісіль або квас. Ця робота провадиться в великих дерев'яних діжках.

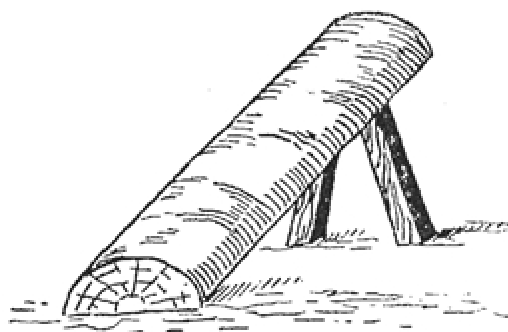
Що до рецептів цих квасів, їх є багато і наші кушнірі стараються держати їх в схованці, щоб хто з сусідів не довідався, але я тут наведу один із найкращих:

Води (нагрітої на окріп)—25 відер.
Вівсяного борошна—$3^1/_2$ пуди.
Соли (звичайної)—$1^1/_2$ фунти.

Показана кількість квасу годна на 100 овечих шкір. Квас треба робити в окремій діжці і таким робом: в діжку кидають борошню та заливають окропом і розмішують. палицею або веслом, тоді додають відповідну кількість соли поки не стане кавалків борошна. Добре розмішаний квас зливають в квасний чан

Досвід показує, що кількість соли в квасильних чанах грає велике значіння. Мала кількість продовжув час квасування, дуже велика кількість солі має наслідком так звану „отходку“ цеб-то смухи з квасів виходять м'якими, але через де-який час вони гублять свою м'якість і стають твердими. На випадом „отходки“ треба смухи знову вимити і держати в нормальному розчині квасу.

Під час квасування температуру квасів треба рахувати кращою від 28° до 32° по Реомюру. Щоб довше держалось тепло в чанах, їх накривають дошками та рогожами, до вихолонутого квасу додають гарячого і добре розмішують.

Мал. І.

Кладуть шкіри в квас так. Робітник бере шкіру однією рукою за голову, а другою за огузок, перегинає її надвоє бахтармою наверх і трохи пополоскавши так складену шкіру в квасу топить її в чану, слідкуючи за тим, щоб не було під шкірою бульбочок. Зверху кладется шкіра що розтягнута на все.

В квасах шкіра перебуває від трьох днів до тижня. Щоб квасування йшло рівномірно треба час від часу шкіри перекладати, щоб верхні стали на споді, а спідні нагорі. Така переборка робиться вже на другий день. Тут робітник робить спробу на т. зв. „щипок“, цеб-то він скубе вовну на шкірі двома пальцами і коли вовна видирається без великого зусілля, але не дуже вільно, значить що вже смух готовий, проквасувався. Тут треба зауважити, що від переквасування може вилізти вовна.

Коли шкіри вже досить проквасувалися їх виймають та складають докупи, а на другий день ще витискують квас, що залишився в них. Це робиться так.

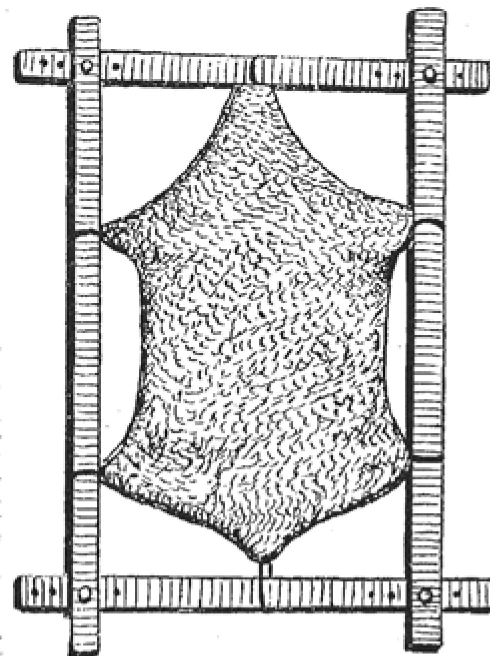
На стелі приробляється петля, куди прилаштовують спочатку голову смуху і пальцями руки витиснули вниз квас зі шкіри, потім прикріпляють за першу передню лапу і роблять знову так само, після цієї лапи йде друга, третя і четверта. Тоді шкіру знімають з петлі та сушать в теплій хаті по 30° по Реомюру. Не треба пересушувати біля грубки.

Далі треба знищити сліди жирових частин в шкірі. Для цього беруть самої найкращої білої глини, просівають на ситі, щоб позбавитися камінчиків, та иншого бруду, потім роблять рідкуватий розчин у воді. Таким розчином обливають смухи і перем'ятають руками поки вони не набрякнуть добре. Після такої обробки, смухи сушать годин 8-9 при температурі 30° Реомюру. Коли вони будуть сухі на них прискають водою і знову сушать. Як вони стануть на ощуп сухі тоді палками глину вибивають зі смухів.

Тепер треба смухи зробити м'якими, для цього їх спочатку трохи змочують поверх бахтарми старим що залишився квасом і складають один на один, щоб вони зробились трохи вохкими і м'якими. Далі розкладають бахтармою до гори на долівці і ставши на шкіру ногами, спочатку тягнуть за огузочну частину, далі за лапи по черзі.

Щоб зробити смух м'яким треба мати так званий крюк (мал. 2), що уявляє з себе залізну або деревляну палку з суком, на ребрі якого прибити залізна пластина на кінці петля з міцного мотузка. Трохи вохкий смух прикріпляють до великого гвіздка в стінці трохи вище голови людини. Другий кінець смуху беруть у руку і накладають на смух крюк суком і тягнуть його додолу ногою, що всунута в петлю. Так пересовують крюк по бахтармі поки вона не побіліє і не стане м'якою.

Після цього міх перев'язують за другу частину і знову роблять так само. Так мнуть смух від голови до хвоста.

Мал. 3

Розім'ятий таким робом смух підсушуюти приблизно годин 8-10, після чого бахтарму вирівнюють на пялі (мал. 3),

Вирівнюють бахтарму скребачем або стальовою циклею і щоб вона не сковзала по бахтармі, її обсипають дрібно потовченою крейдою. Після цього ще труть пемзою або наждаковим папером дрібних нумерів.

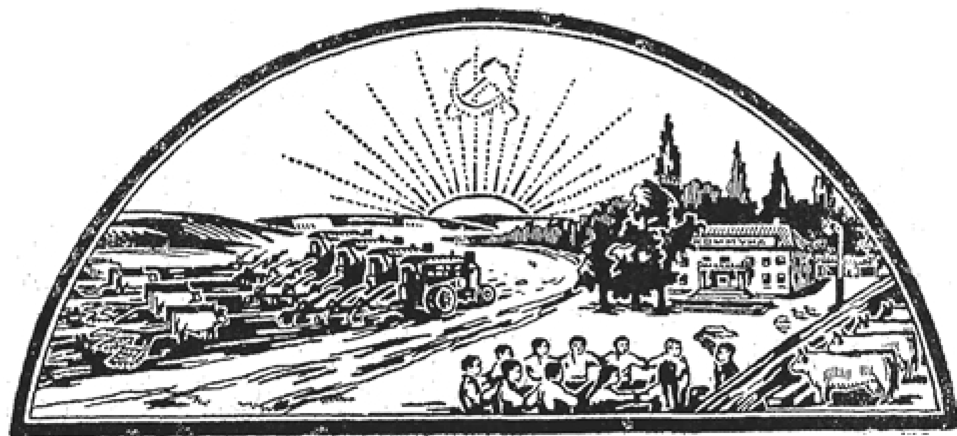
Наприкінці, коли ці смухи підуть до шиття кожухів або продаж міх добре розчісують залізним гребінцем, поки він не стане пушистим.

На цьому закінчується виробництво білих смух, що вживаються на Вкраїні на білі кожухи.

В инших краях вживають т. з. дублені кожухи, бо вони міцніші не так псуються від дощу, але брак місця не дає можливість зараз розповісти як роблять ці дубльовки.

На цьому ми закінчуємо і будемо дуже раді, коли хто небудь із наших читачок використає ці наші поради.

В. Матвіїв

Вода в житті людини

Повітря й вода мають найбільше життьове значіння для людини. Можна твердо зазначити, що кожна клітина нашого тіла повсякчасно кохається в повітрі й купається в воді. Це правдиво тому, що клітинки тіла без перестанку вбирають в себе кисень з повітря і в той же час жодна клітинка в живому тілі не може бути в сухості, кожна з них оточена вогкістю.

Тому життя людини без повітря не протягнеться й кількох хвилин, а без води не більше кількох днів. Про значіння повітря мова вже була, а тут ми поговоримо про воду.

Вода вживається людьми як питво, а також для обмивання тіла і всього хатнього начиння, як-от посуду, меблі та й самої хатини. Опріч того вода дуже гарно впливає на тіло людини своєю теплиною, а через те і вживається як лікувальний засіб при де-яких хворобах.

Не може бути ні в кого сумніву в тім, що з усієї їжи вода є найпотрібніша річ. Бо відомо всім, що яка б не була корисна та поживна їжа, ми завжди розводимо її водою. Лише розбавлена нею їжа буде вжита з користю для здоровля. В противному разі багато її буде викинуто з тіла не перетравленою.

Наше тіло, що має в своєму складі не менше, як 60—70 відсотків води, витрачаючи повсякчасно велику кількість води з видиханням, з потом, сечою, калом і т. инше, потрібує й великого поповнення в воді. Тому людська їжа й складається на 80—90 відсотків з води.

З дослідів за хворобами, особливо кишок, виявляється, що недостатнє вживання води сприяє деяким хоробам. Через те наука про здоровля радить вживати не менш як 8—10 шклянок води на день для середньої людини. Зрозуміло, що, наприклад, у спеку чи під час роботи в жаркому помешканні людина може випити води значно більше, бо того вимагатиме саме тіло почуттям спраги.

Так саме, для того, щоб допомогти шлункові та кишкам краще перетравлювати їжу та спорожнятись від покидьків, радять пити звичайну чисту та свіжу воду що-ранку на тщесерце, а також робити промивання кишок під час закрепу (клізма).

Але не дивлячись на всю користь води, як питва, вона при кепськім поводженні з нею, може стати джерелом зарази, а від того й різних хвороб. Наприклад, водою з тих колодязів, з якими неохайно поводяться, можна заразитись і заслабнути на черевний тиф, холеру, кривавицю то-що.

Щоб такого не траплялось, щоб наше найкорисніше питво завжди було добре, треба слідкувати, щоб джерела води не були забрудненні. Для цього не слід брати воду для пиття з річок та ставків, а лише з чистих текучих криниць та добре впорядкованих колодязів. Колодязь же вважається за добре впорядкований лише тоді, коли цямрина (зруб) в ньому цільна, підсипана з боків землею вище грунту, має зверху покришку та коли при колодязі є окрема цеберка, що нею однією тільки й набирають воду (див. малюнок).

Величезне значіння так само має й користування водою для того, щоб удержувати в чистоті своє тіло та й усе, що є навколо людини.

На тілі людини в наслідку різних життьових дій збирається чимало бруду. Цей бруд складається зі

Селянка й ощадні каси

Справа ощадних кас

Останнього часу дуже багато говорять і пишуть про Радянські трудові Ощадні Каси.

Через що стали так широко обговорювати справу про ощадниці і чому саме тепер?

Справа в тому, що швидкість росту народнього господарства, як це виявилося в останній час, не однакова для міської фабрично-заводської промисловости з одного боку і для сільського господарства з другого. Один врожайний рік, який ми маємо нині, може зразу й значно поліпшити стан сільського господарства. А щоб поліпшити промисловість і поширити її на стільки, щоб вона за дешево й цілком забезпечила населення товарами, витрачено багато років, і ще доведеться багато й витратити.

Трудноші відновлення промисловости стануть тоді ясними, коли ми порівняємо промисловість із сільським господарством.

Для того, щоб відновити своє господарство, селянинові треба, приміром де-кільки сот карбованців. А щоб відновити будь-яку, навіть, середнього розміру фабрику треба, витратити сотні тисяч і навіть мільйони карбованців.

Ми тепер бачимо, що вимоги населення на добрі й дешеві товари, особливо вимоги селянства, що його потреби поширив добрий урожай, промисловість задовольнити не може за дешеві ціни і в повному розмірі.

Як можна позбутися зазначених хиб

Отже ми зазначили, що для того, щоб піднести нашу промисловість на стільки, щоб вона могла цілком забезпечити населення потрібними товарами, потрібно великі кошти, багато мільйонів карбованців. А де їх дістати?

Найзручніше було б, коли б наша держава із власних коштів призначила потрібну суму на промисловість, або позичила потрібні гроші в иншої, багатої держави. Потрібний на цю справу капітал остільки великий, що наша радянська держава може постачити тільки невелику частину.

А капіталістичні держави згодяться нам позичити гроші тільки тоді, коли ми відмовимося від Жовтневих здобутків, цеб-то тоді, коли повернемо фабрики капіталістам, а землю поміщикам. Цілком зрозуміло, що на це наш уряд не погодиться. Отже кошти для промисловости треба пошукати в себе, в своїй радянській країні. А це можна зробити так.

Ощадні каси і їхня роля в народньому господарстві

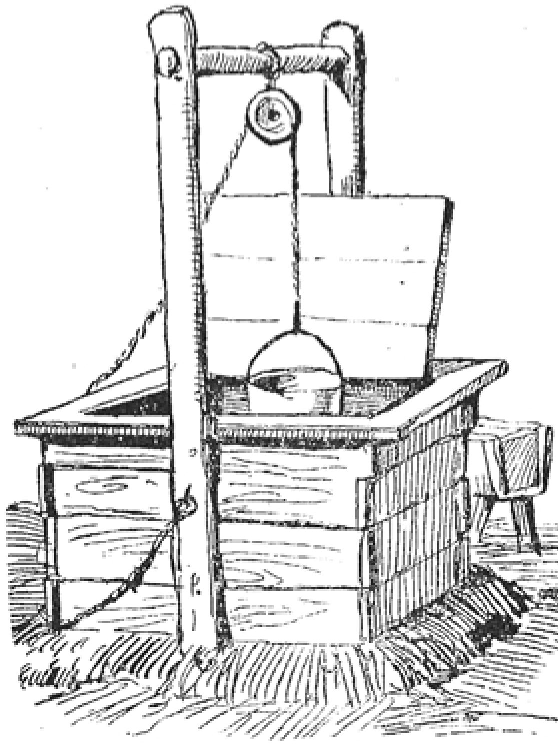
У кожного з нас, а особливо в селянства після доброго врожаю є, може невеликі й тимчасово вільні гроші. Коли зібрати ці гроші докупи, то можна скласти чималу суму грошей, що її можна використати для піднесення нашої промисловости, що корисно для всіх. Скажемо, наприклад, що коли б кожен з тих 120 мільйонів мешканців, які заселюють Радянський Союз, вніс до щадниці хоч по 50 к. то й тоді б утворилася сума в 60 мільйонів карбов.

Письменна селянко, уважно прочитай оцю статтю і розкажи селу про користь та значіння ощадних кас

Селянко, пам'ятай, що ощадна каса є надійна й вигідна схованка ощаджень трудящих

шкурною сала, поту, та шматочків шкури самої людини, з пороху від одежи та взуття, а також і з тих бактерій, що трапляються в одежі і в поросі. Ми всі знаємо, що у такої тварини, як свиня, цей бруд збирається на тілі в великій кількості і зветься лепом. Такий же леп, тільки в меншій кількості, буває й на тілі неохайної людини.

Від цього лепу буде подвійна шкода. По-перше він закорковує всі дрібні відтулини на шкурі, як-от отвори потових та сальних залозок, а тим самим утрудняє вихід поту та шмарування шкури салом. Так саме це завважає диханню шкури. Нам відомо, що шкура дихає, тоб-то вбирає в себе повітря крізь несчислимі дрібненькі щілинки, а також випускає непотрібні та шкідливі для здоровля гази. Леп на тілі утрудняє цей обмін газами і викликає нездужання тіла.

Зразковий колодязь

Друга шкода в тім, що в бруді на шкурі можуть бути ріжні шкідливі бактерії і довгий час зберігати свою життєздатність. З бруду вони можуть перейти в якесь подряпнуне місце на шкурі або просто втертись в якусь щілинку на ній, а тим самим і викликати заразливу хворобу.

Отже, щоб удержувати тіло в чистоті, його треба мити водою.

На здорових людей добре впливає як холодна, так і гаряча вода тим, що викликає прилив крови до шкури, отже збуджує тіло до жвавого обміну в ньому речовин.

На хвору людину гарно впливає тепла купель, тоб-то холодніша від теплини тіла та гарячіша від повітря навкруги (від 22 до 28 ступнів теплини). Чимало хвороб лікують тільки теплими купелями і навіть існують для цього окремі лікарні.

В звичайнім житті на превеликий жаль не надають великого значіння воді, як могутньому засобові для додержування чистоти та зберігання здоровля. Особливо українське село не розуміє користи від обливання водою. Тільки в-літку, та й то лише по тих місцях, де є річка, селяне ще коли-небудь і миються. В зимку ж вони по кільки місяців не змивають бруду зі своєї шкури.

В цьому відношенні нашому селу слід перейняти від сусідніх нам росіян корисну звичку заводити лазні, в яких кожен міг би не менше одного разу на тиждень митись.

Коли б люди в повній мірі зрозуміли б значіння води для здоровля і широко користувались би водою, як у власнім вжитку в хаті, так і в громадському житті (добрі громадські колодязі, лазні, то-що), велика кількість хвороб перевелась би і за здоровлям не тужили б так як нині. Воно було б у кожної людини в її власних руках.

Лікар **В. Бондаренко**

Отже, беручи на увагу це явище, а також і инші, що про них говоритимемо далі, радянська держава і організувала Трудові Ощадні Каси. Цим касам доручено збірати дрібні, розпорошені серед населення гроші, звичайно тимчасово вільні, або відкладені про запас.

Ріжниця між царськими й радянськими щадницями

Щадниці були й раніше, до революції. Тільки наші радянські щадниці відріжняються від царських тим, що ці царські щадниці збирали гроші для того щоб набивати кишені капіталістам і цим ще більше гнітити трудящих.

А наші радянські щадниці збирають гроші і всі їх повертають на відновлення всього народнього господарства і цим поліпшують життя самих трудящих. Але це не все. Треба також зауважити ще й ті вигоди, що має кожен той, хто поклав гроші до щадниці.

Які вигоди дають щадниці

Насамперед щадниця виплачує вкладачеві за кожні 100 карб. від 8 до 9 карб. прибутку на рік. Потім щадниця видає позики під заклад облігацій державних позик. Крім цього щадниці беруть на безплатні схови такі самі облігації. Щадниці також, за вимогами вкладчика, переводять гроші в будь-яке місце Союзу і виплачують ці гроші. Щадниці виплачують ріжні податки своїх вкладачів, аби тільки про це заявили вкладачі просто на словах.

Це нам показує, оскільки вигодні щадниці для кожного взагалі, а для селянина зокрема. Щадниця безплатно зберігає гроші селянинові в надійних руках, бо тримати гроші дома не завжди безпечно.

Роля селянки в ощадних справах

В чому полягає роля селянки в ощадних справах? Що треба робити селянці в цій галузі?

В селянських господарствах жінки часто-густо мають свої власні заробітки і відкладають гроші на будь-які потреби: на купівлю одягу, инших речей і взагалі на поліпшення господарства. Дрібні гроші, доки з них збереш потрібну суму, лежать без всякої користи для селянки, а иноді ще можуть бути покрадевими. А чи не краще було б ці гроші зберігати до потрібного часу в щадницях, де за їхню непорушність відповідає держава і де вони набувають прибутків відсотками. Коли навіть сама селянка не має зайвих заробітків, то вона може вплинути, щоб тимчасово вільні в господарстві гроші зберегалися в щадниці. А щадниця за першою вимогою повертає гроші назад.

Коли ми поглянемо на цифри старих дореволюційних щадниць, то побачимо, що на загальне число селянських вкладів (два мільйони дев'ятьсот двацять шість тисяч) вкладчиків наприкінці 1915 року, було селянок 1 мільйон 479 тисяч цеб-то більше, ніж половина.

А нині число селянок серед вкладачів дуже мале, не зважаючи на те, що сучасні умови на селі говорять за те, що число селянок вкладчиць могло бути на багато більше.

Всі культурні сили на селі повинні з'ясувати селянці, що трудовими ощадними касами треба користуватися. Вкладачеві особисто це дуже вигодно і користь для держави також чимала.

Н. К.

Селянко, поясни селу, що через ощадні каси кожний вкладач допомагає державі в її піклуванні за поліпшення добробуту трудящих

ВЕСЕЛА СТОРІНКА

Безвірниця Маруся

Я, безвірниця Маруся,
Ще з дівоцтва не молюся—
Не молюсь я богу.
З богомольних я кепкую,
А безвірників шаную—
З ними йду я в ногу.

Моі мати Буркотуха
Ой, давали ж мені духу"—
Брали „на поклони"...
Нині й мати розібрались,—
Сами церкви відцурались,
Винесли ікони.

Як пішла я за Терешка,
Не було в нас і словечка
За попа Микиту:
Нас у ЗАГС'і записали,
Добрим словом привітали—
„Дешево й сердито"!

По-старому жить доволі.
Мій Терешко в комсомолі,
А я в делегатках.
Вже й дитятко є в нас—миле;
У сельбуді ми звіздили,—
Маєм жовтенятко.

Не ждемо ми ласки з неба,
А працюємо—як треба,—
Скільки маєм змоги.—
Обробили добре ниву—
Двісті пудів уродило:
Родить і без бога!

Є в нас коні, свині, птиця,
Корови, бички, телиці—
Є всього доволі.
Є що їсти, є що пити,
Є у чому і ходити,—
Не босі й не голі.

Мій Терешко молодчага:
До газети має тягу—
Він чита до ранку.
Та й для мене він хороший:
Не шкодує й мені грошей
На журнал „Селянку"

Піп, дячок, „брати", „сестриці"
Й богомольні молодиці
Обминають хату.
— Та, Маруся.—кожен лає,—
Із чортами діло має!..—
А мені—начхати.

Я, безвірниця Маруся,
До нових людей горнуся:
То—моя дорога.
Я нове життя приймаю
І на всенький світ гукаю:
— Я не вірю в бога!..

Антоша Ко

Почтова скринька

Тов. Демидовій.—Треба точно зазначати адресу (село, район, округу) звідки Ви пишете. Без цього дописи не друкуємо.

Тов. Івановій (Війтовецький р-н, Проскур. окр.)—Жінкоркою зарахували. Пишіть.

Ів. Кравцеві (с. Мар'янівка, Черкаської окр.)—„Як пройшли перевибори делегатських зборів"— не піде. Нема нічого конкретного.

Тетяні Захаровій (комуна «Плуг і Молот»).—Надто коротенький ваш допис. Просимо вас написати нам повнішого дописа про життя-буття жінок у вашій комуні.

Комунаркам комуни «Маяк Ленінізму».—Просимо писати, як ви живете комуною. Як працюєте, як боретесь за новий побут і инше. Дописи з комуни нас дуже цікавлять.

Буєшому (с. Коров'янівка на Курщині).—Досить мало написали про своїх жінок. Не піде. Надалі просимо більше охоплювати жіночий рух у вашому селі.

Мик. Снісар.—„Ясної ночі" не піде: ні оповідання, ні допис.

А. Демидасу (м. Зіньків, Кат. окр.)—Вірш „Селянко прокинься" не піде: надто слабенький.

Тов. Максименко.—Тов. Гомберг надіслали листа з приводу її віришів. За зауваження що до змісту „Селянки України" дякуємо Вам, все зазначене вами візьмемо на увагу.

М. Клочко (м. Янушпіль).—Вірш—„Побажання трудящим Польщі" не піде.

Тов. Серебряній (м. Черкаси).—Вірші не підуть.

Т.т. Ранже та Назарець (с. Тарандиці).—Просимо писати.

Нашим жінкоркам.—Де-хто з товаришок жаліється, що ми не даємо їм відповідей. Щоб цього не траплялося, треба кожній жінкорці зазначати в дописі звідки вона пише та розбірливо підписувати своє прізвище.

Видає *Ц. В. роб. і сел. К. П. (б) У. та газета „Радянське Село"*. Редагує *Колегія.*

Укрголовліт 14759. Харків, Друк. «Червоний Друк.» Зам. Ч. 14360. Тир. 5.000.

ОГОЛОШЕННЯ.

Постановою ЦВК та РНК СССР від 2-го жовтня ц.р. випущено

ДРУГУ СЕЛЯНСЬКУ ВИГРАШНУ ПОЗИКУ.

Позику випущено терміном на 2 роки з 1-го листопаду 1925 року до 1-го листопаду 1927 року.

Облігації Позики випускаються по ціні виставленій на облігації, і дають 12% річних, що виплачуються щомісячно по купонам терміновим на 1-е число кожного місяця.

Позика випускається окремими серіями по **10.000.000** карб. облігаціями в **5**, **10** та **50** карбованців.

За час з 1-го листопаду 1925 року до 1-го листопаду 1927 року буде зроблено вісім тиражів. У кожен тираж належить до розиграшу на кожну випущену серію:

1	виграш.	**5.000**	карб.
5	виграшів по. .	**1.000**	„
25	„ „ . .	**500**	„
50	„ „ . .	**100**	„
700	„ „ . .	**50**	„
2.500	„ „ . .	**25**	„

Разом **3.281** вигр. на суму **125.000** карб., а разом на всю суму позики щорічно **5.000.000** карб.

Облігації Другої Селянської Позики **приймаються до уплати сільгосподатку 1925-26 та 1926-27 р.р. по їх номінальній ціні.**

Купони, яким прийшов термін, також залічуються до уплати податку.

Прибуток від облігацій 2-гої Селянської Позики і всякі комерційні операції з ними звільняються від усяких податків.

Облігації Позики можуть бути вільно продані та заставлені і приймаються у заклад по державних підрядах та постачанню, а також у забезпечення акцизів.

Перший тираж виграшів по випущеним серіям буде зроблено 15-го грудня ц.р.